

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економічної теорії

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри
економічної теорії

_____ Засанський В.В.

« ____ » _____ 2020 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

(Пояснювальна записка)

здобувача освітнього ступеня «Магістр»

Тема: Типові схеми відмивання кримінальних доходів та фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення

Виконала: Безсонова Олександра Русланівна

Керівник: д.т.н., професор Засанський Володимир Вячеславович

Консультанти з розділів:

Розділ 1: д.т.н., професор Засанський В.В.

Розділ 2: д.т.н., професор Засанський В.В.

Розділ 3: д.т.н., професор Засанський В.В.

Нормоконтролер із ЄСКД (ЄСПД):

к.е.н., доцент Бабич Р.Б

Національний авіаційний університет
Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економічної теорії
Освітній ступінь «Магістр»
Освітньо-професійна програма «Адміністрування фінансового
моніторингу»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
економічної теорії

_____ Засанський В.В.

« ____ » _____ 2020 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Студента: Безсонової Олександри Русланівни

Тема роботи: Типові схеми відмивання кримінальних доходів та фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення затверджена наказом ректора № 2365/ст від 30.11. 2020 р.

1. Термін здачі студентом закінченої роботи на кафедру: 17.12.2020 р.

2. Вихідні дані до роботи: наукова інформація в галузі фінансового моніторингу зарубіжних та вітчизняних вчених.

3. Зміст дослідження:

- історичний апарат вивчення відмивання кримінальних доходів та фінансування тероризму;
- поняття та основні законодавчі аспекти легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом ;
- аналіз схем та шляхів відмивання коштів здобутих незаконним шляхом та фінансування тероризму в Україні ;
- аналіз запобігання відмивання коштів здобутих незаконним шляхом та фінансування тероризму в Україні;

- міжнародний досвід боротьби з легалізацією коштів здобутих незаконним шляхом та фінансуванням тероризму;
- рекомендацій щодо вдосконалення системи запобігання відмивання кримінальних доходів та фінансування тероризму.

4. Перелік обов'язкових демонстраційних матеріалів: 8 слайдів

Календарний план

№ п/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання	Позначки керівника про виконання завдань
1	Отримання завдання на дипломну роботу	05.10.20	
2	Огляд літератури за темою дослідження	06.10.20 – 09.10.20	
3	Вивчення історичного апарату вивчення відмивання кримінальних доходів та фінансування тероризму	10.10.20 – 15.10.20	
4	Ознайомлення з поняттями та основними законодавчими аспектами легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом	16.10.20 – 27.10.20	
5	Аналіз схем та шляхів відмивання коштів здобутих незаконним шляхом та фінансування тероризму в Україні	28.10.20 – 04.11.20	
6	Аналіз запобігання відмивання коштів здобутих незаконним шляхом та фінансування тероризму в Україні	05.11.20 – 09.11.20	
7	Аналіз міжнародного досвіду боротьби з легалізацією коштів здобутих незаконним шляхом та фінансуванням тероризму	10.11.20 – 12.11.20	
8	Виведення рекомендацій щодо вдосконалення системи запобігання відмивання кримінальних доходів та фінансування тероризму	16.11.20 – 19.11.20	
9	Створення слайдів та написання доповіді	25.11.20 – 30.12.20	
10	Попередній захист випускної роботи	10.12.20	
11	Корегування роботи за результатами попереднього захисту	11.12.20 – 12.12.20	
12	Остаточне оформлення дипломної роботи та слайдів	15.12.20 – 16.12.20	
13	Підписання відгуку та рецензії	18.12.20	
14	Захист кваліфікаційної роботи у ДЕК	21.12.20	

5. Дата видачі завдання: _____

Керівник: д.т.н., професор _____ Засанський В.В.

Завдання прийняв для виконання _____ Безсонова О.Р.

АНОТАЦІЯ

Безсонова Олександра Русланівна. Типові схеми відмивання кримінальних доходів та фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення. – Кваліфікаційна робота магістра зі спеціальності 073 «Меджмент»

ОПП «Адміністрування фінансового». Національний авіаційний університет, Міністерства освіти і науки України, м. Київ, 2020.

Дипломна робота містить 80 сторінок, список використаних джерел з 80 найменувань.

Об'єкт дослідження є типові схеми відмивання кримінальних доходів та фінансування тероризму та розповсюдження зброї масового знищення.

Предметом дослідження є методичне та теоретичне забезпечення запобігання та протидія відмиванню кримінальних доходів, та фінансування тероризму і розповсюдження зброї масового знищення.

Методи дослідження є основою магістерського дослідження є системний підхід, який дав змогу реалізувати аналіз доходів та фінансування тероризму, та розповсюдженості зброї масового знищення. Теоретична система базується на основі досліджень як вітчизняних так і зарубіжних авторів щодо типових схем відмивання кримінальних доходів, фінансування тероризму та системи протидії цих схем, а також використовувався логіко-правовий метод в якому досліджувалося поняття відмивання доходів та тероризму безпосередньо; правовий метод щодо дослідження вітчизняних та зарубіжних авторів та діалектичний метод який орієнтований на оцінку ефективності правової системи щодо подолання відмиванню кримінальних доходів.

У процесі роботи були вивчені теоретичні засади фінансової безпеки держави, було розглянуто основні види схем відмивання коштів і їх вплив на економічну безпеку держави, вивчені принципи і методи відмивання

кримінальних доходів при вирішенні завдань економічної безпеки країни, проведено аналізу типових схем відмивання кримінальних доходів, розроблено заходи щодо вдосконалення системи запобігання легалізації кримінальних доходів та фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, обґрунтована економічна ефективність пропонованих заходів щодо забезпечення економічної безпеки підприємства.

Ключові слова: відмивання коштів, економічна безпека, схеми фінансування, фінансування тероризму.

SUMMARY

Bezsonova Oleksandra Ruslanivna. Typical schemes of money laundering and terrorist financing and financing of proliferation of weapons of mass destruction. - Qualifying work of the master in the specialty 073 "Management"

OPP "Financial Administration". National Aviation University, Ministry of Education and Science of Ukraine, Kyiv, 2020.

Thesis contains 80 pages, a list of used sources of 80 items.

The object of the study is typical schemes of money laundering and terrorist financing and proliferation of weapons of mass destruction.

The subject of the study is methodological and theoretical support for the prevention and combating of money laundering, and the financing of terrorism and the proliferation of weapons of mass destruction.

Research methods are the basis of the master's study is a systematic approach, which allowed the analysis of income and financing of terrorism, and the prevalence of weapons of mass destruction. The theoretical system is based on research by both domestic and foreign authors on typical schemes of money laundering, terrorist financing and the system of counteraction to these schemes, and used a logical-legal method which studied the concept of money laundering and terrorism directly; legal method for the study of domestic and foreign authors and a dialectical method that focuses on assessing the effectiveness of the legal system to combat money laundering.

In the course of work the theoretical bases of financial security of the state were studied, the basic types of schemes of money laundering and their influence on economic safety of the state were considered, principles and methods of money laundering at the decision of problems of economic safety of the country were studied. to improve the system of prevention of money laundering and terrorist financing and financing the proliferation of weapons of mass destruction, substantiated the economic efficiency of the proposed measures to ensure the economic security of the enterprise.

Key words: money laundering, economic security, financing schemes, terrorist financing.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1.ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЛЕЗАЛІЗАЦІЇ ДОХОДІВ, ОТРИМАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ	7
1.1. Історичний апарат вивчення відмивання кримінальних доходів та фінансування тероризму	7
1.2.Поняття та основні законодавчі аспекти легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом	16
Висновки до першого розділу	22
РОЗДІЛ 2.ДОСЛІДЖЕННЯ ТИПОВИХ СХЕМ ВІДМИВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ДОХОДІВ, ТА ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ ТА РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ	23
2.1. Аналіз схемта шляхів відмивання коштів здобутих незаконним шляхом та фінансування тероризму в Україні	23
2.2. Аналіз запобігання відмивання коштів здобутих незаконним шляхом та фінансування тероризму в Україні.	43
Висновки до другого розділу	52
РОЗДІЛ 3. ПРОТЕДІЯ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ДОХОДІВ ТА ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ	53
3.1.Міжнародний досвід боротьби з легалізацією коштів здобутих незаконним шляхом та фінансуванням тероризму	53
3.2.Рекомендацій щодо вдосконалення системи запобігання відмивання кримінальних доходів та фінансування тероризму	65
Висновки до третього розділу	68
ВИСНОВКИ	69
СПИСОК ВИКОРАСТЕНИХ ДЖЕРЕЛ	71

ВСТУП

Актуальність роботи зумовлена протидією легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, набуває в сучасному світі особливої актуальності у зв'язку з тим, що значні обсяги кримінальних доходів, проникають в легальну економіку держави. Збільшення частки злочинної діяльності в економіці актуальним є не тільки для України, але є для всього демократичного суспільства.

Легалізація доходів, отриманих злочинним шляхом, загрожує національній безпеці, перешкоджає нормальному функціонуванню держави, підриває довіру до державних структур, негативно впливає на цивілізовані ринкові відносини. У зв'язку з цим, створення ефективної системи заходів, спрямованої на припинення спроб відмивання злочинних доходів, стає одним із пріоритетних завдань Державного фінансового моніторингу. Організовані злочинні групи, які торгують зброєю, наркотичними речовинами, що здійснюють розкрадання та інші небезпечні злочини, формують тіньовий капітал, який згодом надсилається до легальної економіки. Частина злочинних доходів спрямовується на підкуп державних службовців та фінансування виборів, що дозволяє лобіювати економічні інтереси злочинних спільнот та впливати на політичну ситуацію в країні. Спостерігається зростання потреби у відмиванні доходів у громадян, що здійснюють незаконну підприємницьку діяльність, відмивання коштів кримінальних, ухилення від сплати податків, чиновників – корупціонерів, хабарників і т. д.

За даними економічних експертів Міжнародної групи з протидії відмиванню брудних грошей (надалі, ФАТФ), які стверджують, що щорічно відмивається більше трьох трильйонів доларів. Процес легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, у сучасному світі, перетворюється у самостійний, прибутковий і швидко зростаючий сектор нелегальної економіки. Створення ефективної системи заходів, здатної протидіяти

спробам відмивання кримінальних доходів, стає однією їх пріоритетних напрямків економічної безпеки України.

Вивченням даної проблематики займалися такі вчені як: Засанський В., Предборський В., Куриліна О., Аминов Д., Колдовський М., Воронова Л. К., Гніданик А., Дребот Н., Коваленко Б., Корженівський Я., Шиян Д..

Розглядаючи та аналізуючи систему запобігання кримінальних доходів та фінансування тероризму та фінансування розповсюдженості зброї масового знищення, розроблені не остаточно та потребують постійного вдосконалення законодавчої бази.

Мета дослідження полягає в комплексному вивченні типових схем відмивання кримінальних доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму, а також, вивчення проблем та перспектив підвищення ефективності існуючих заходів протидії легалізації злочинних доходів.

Відповідно до мети були поставлені наступні завдання дослідження:

1. Проаналізувати наукові джерела та з'ясувати ступінь з проблематики відмивання кримінальних доходів та фінансування тероризму.

2. Розглянути сучасні погляди на запобігання легалізації коштів здобутих незаконним шляхом та фінансуванням тероризму.

3. Здійснити аналіз схем відмивання кримінальних доходів та фінансування тероризму та розповсюдженості зброї масового знищення.

4. Зазначити основні методи та механізми відмивання кримінальних доходів.

5. Визначити та систематизувати досвід зарубіжних країн щодо запобігання відмивання кримінальних доходів.

6. Розробити рекомендацій щодо вдосконалення системи в сфері протидії легалізації кримінальних доходів та фінансуванні тероризму.

Об'єкт дослідження – є типові схеми відмивання кримінальних доходів та фінансування тероризму та розповсюдження зброї масового знищення.

Предметом дослідження – є методичне та теоретичне забезпечення запобігання та протидія відмиванню кримінальних доходів, та фінансування тероризму і розповсюдження зброї масового знищення.

Методи дослідження. Основою магістерського дослідження є системний підхід, який дав змогу реалізувати аналіз доходів та фінансування тероризму, та розповсюдженості зброї масового знищення. Теоретична система базується на основі досліджень як вітчизняних так і зарубіжних авторів щодо типових схем відмивання кримінальних доходів, фінансування тероризму та системи протидії цих схем, а також використовувався логіко-правовий метод в якому досліджувалося поняття відмивання доходів та тероризму безпосередньо; правовий метод щодо дослідження вітчизняних та зарубіжних авторів та діалектичний метод який орієнтований на оцінку ефективності правової системи щодо подолання відмиванню кримінальних доходів.

Наукова новизна даної роботи:

1. Здобуття нових даних про схеми відмивання кримінальних доходів та внесених змін до законодавства щодо запобігання відмивання кримінальних доходів та фінансування тероризму та розповсюдженості зброї масового знищення;
2. Наукове обґрунтування та виділення типових схем щодо відмивання кримінальних доходів й фінансування тероризму та виявлення їх ознак;
3. Надання рекомендації щодо вдосконалення системи подолання відмивання кримінальних доходів та фінансування тероризму та зброї масового знищення.

Практична значення роботи: Зазначається у новизні та актуальності тематики, які розкриті у цій роботі також, у розробці рекомендацій які у

подальшому можна впроваджувати у законодавчій базі щодо вдосконалення системи запобігання розвитку схем відмивання кримінальних доходів.

Структура дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до трьох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЛЕЗАЛІЗАЦІЇ ДОХОДІВ, ОТРИМАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ

1.1. Історичний апарат вивчення відмивання кримінальних доходів та фінансування тероризму

Основною функцією будь – якої держави світу є національна безпека, яка забезпечує економічний потенціал, що забезпечує здатність країни оборонятися. Відсутність державного контролю над переміщення коштів призводить до корупції, злочинного відмивання кримінальних коштів та фінансування розповсюдженості зброї масового знищення й тероризму. Ще у давні часи виникали обставини, що викликали відмивання коштів як соціальне явище, майже з виникненням у житті суспільства взаємовідносин грошей та влади[6].

Дослідження даної проблематики займалися такі вчені як: Аржевітін С., Воронова Е., Курішко О., Коваленко В., Користін О., Уткіна О.

Існує багато теорій щодо того, коли розпочався процес відмивання доходів, а тероризм почав розвиватися ще у 44 років до н.е. коли було сплановане та виконане вбивство Цезаря, цей випадок вважається терористичним актом, хоча і до нього були вбивства таранів та диктаторів[28].

Однак процес відмивання доходів бере свій початок значно пізніше ніж тероризм, понад двох тисяч років тому, коли процвітаючі китайські торговці відмивали зароблені доходи, так як регіональна влада заборонила законом багато форм комерційної торгівлі[39].

Проте з роками тероризму набирає обертів від вбивства однієї людини до народів. Так більше двох з половиною років тому у Єгипті було здійснено більше десяти терористичних актів протягом трьох місяців. Як пишеться у старому завіті іменується «єгипетська кара», під час терористичних актів застосовувалось не лише хімічна, біологічна та

екологічна зброя масового знищення. Ці дії були спрямовані на визволення єврейського етносу та залякування Єгипетського фараону, але більш за все - це нашкодило єгипетському народові, який зазнав великих жертв[42].

Коли Римська імперія у 1 столітті до н.е. перейшла до створення професійної армії і військові здобули правовий статус. Для підвищення дисципліни і боротьби з порушеннями службових обов'язків та відповідальності кожного військово службовця, були встановлені правила які відносяться безпосередньо до військових, де акцентується увага на військових злочинах за які слідували особливі покарання. До них відносились не лише зрада держави, втрата зброї та ухил від служби і службових обов'язків, також відносились такі порушення як розкрадання майна та інших матеріальних цінностей, а також, які здобуті військовими під час походів ї непередані державі. Порушення цих правил призводили до смертної кари[53].

В 16 столітті у Європі коли збільшився потік срібла та золота викрадених з Нового Світу таким чином збільшився потік коштів та велика кількість коштовного металу, що сприяло збільшенню цін у сім разів. У той же час в Іспанії була найбільша кількість імпортованого срібла і золото, здобутому завдяки піратству, що сприяло уповільненню розвитку економіки та розвитку ремесла. Всі кошти імпортувалися в товари з інших країн[33].

Одна з теорій свідчить, що найвпливовішим та найбільшим власником майна у середині віка була церква, завдяки своєму процвітанню та багатства стала джерелом корупції та спокуси до відмивання коштів. Церква заборонила позичання коштів під заставу або процент, торговці знайшли спосіб обходу заборони. На той час поняття «корупція та відмивання коштів» мала перш за все значення релігійне – спокуса диявола, омана. Відмивання коштів та корупцію вважали у католицизмі проявом гріховності. Апостола Іоанна, вважав що беззаконня є гріхом[66].

Також існував так званий золотий вік, так званої піратської діяльності, який розвивався між Індією, Америкою, Африкою та Європою, деякі впливові чиновники американські торговці допомагали піратам реалізувати схеми щодо здобуття дорогоцінних металів та кораблів. Завдяки здобутим піратством коштами деякі міста були повністю залежні від здобутків піратів, таких як контрабанда. Піратство було не з дешевих задоволень. Захоплюючи кораблі пірати повинні були утримувати їх хоча б забезпечити порохом та командою якій потрібно було платити, у свою чергу торговельні забезпечували судна морським оснащенням, а чиновники закривали очі на діяння піратів[77].

Термін відмивання (легалізація) є досить дискусійним та відносно новим. Існує також ряд вчених, які вважають, що термін відмивання коштів з'явився ще на початку 20 –х років. Злочинні угруповання, які існували в США у ХХ столітті вкладали свої кошти здобуті від незаконної діяльності, у мережу паралельно, які необхідні були їм для того щоб легалізувати доходи. М. В. Корнієнко зазначив у своїй роботі, що метою відмивання коштів кримінальними угрупованнями та надання цим коштам законного вигляду коштам вилученим з продажу горілки під час заборони вживання алкоголю, рекету та ігор азартних. Угруповання купували гральні автомати, які працювали за допомогою дрібних коштів і таким чином завдяки цим коштам відмивались брудні кошти. Таким чином можна зробити висновок, що термін відмивання коштів передбачає процес трансформування від нелегальних коштів (брудних) до легальних[5].

Інші вчені вважають, що термін відмивання грошей вперше з'явився лише у 1973 році у зв'язку з скандалом з президентом США Річардом Ніксаном[60].

В свої передвиборчій компанії 37 президент та його партнери створювали таємно фінансову базу (програму) для проведення компанії. Також тоді до них потоками надходили анонімні пожертвування, що на той час заборонялось законом, які через підставні фірми перераховувалися

у комітет з переобрання кандидатів, який створили ще у 1973 році, у якості офіційних платежів. Саме перерахування цих пожертвувань можна назвати відмиванням коштів. Безумовно цей випадок не є першим відмиванням коштів, але є першим резонансним[1].

Деякі науковці вважають, що термін «відмивання коштів» виник і став популярним у закордонних засобах інформації на початку минулого століття у 80-х роках. В той час приділяли багато уваги незаконному обігу наркотичних засобів та перебігом великої кількості сум, якими оперували наркокортелі від наркобізнесу. Поступово термін «відмивання грошей» почали зазначати доходи від продажу наркотичних речовин, а якщо бути більш достовірними то зазначали процес процес перетворення нелегальних грошей в легальні[2].

Вперше термін відмивання коштів на офіційному рівні був визначений Президентською комісією по боротьбі із організованою злочинністю у США в 1984 році, який базується на тому що відмивання грошей – це процес, який спрямований на приховування, незаконного походження та використання доходів (коштів) і незабаром ці доходи маскуються так щоб здавалося що вони мають законне походження[3].

Визначення легалізації доходів, які були отримані злочинним шляхом у міжнародному праві було дано 19 грудня 1988 року у Віденській конвенції ООН. Даний документ спрямований на боротьбу з незаконним обігом наркотичних та психотропних речовин і справив великий вплив на розвиток відповідного законодавства західних країн[16].

Згідно ст. 3 Конвенції, легалізація (відмивання) грошей, одержаних злочинним шляхом передбачає:

- конверсію або передачу майна, якщо відомо, що дане майно було отримано в результаті правопорушень або в результаті участі в таких правопорушення, з метою приховань або утаювань незаконних джерел даного майна або з метою надання допомоги іншим особам, які беруть

участь у вчиненні таких правопорушень, для того щоб уникнути від відповідальності за свої протиправні дії;

- приховування або маскуванню справжнього характеру й місцезнаходження майна, а також джерел його походження, способів розпорядження і переміщені, справжніх прав стосовно даного майна, якщо встановлено, що дане рухоме чи нерухоме майно отримано в результаті правопорушень або в результаті участі у протиправних діях;

- придбання й володіння, а також використання майна, якщо в момент отримання даного майна було відомо, що воно отримано у результаті правопорушень або в результаті участі у правопорушеннях;

- вступ у злочинну змову, спрямовану на вчинення правопорушень зазначених вище та включаючи пособництво у вчинення даних правопорушень, сприяння та консультування при здійсненні цих злочинів[16].

У положеннях Страсбурзької конвенції, яка була затверджена у 1990 році та рекомендації Спеціальної фінансової комісії з проблем «відмивання» грошей, «відмивання» доходів та інших активів - це операція, у ході якої доходи, отримуються у результаті незаконного проведення операції, або різноманітних правопорушень, які переводяться або переміщуються та пропускаються через фінансову систему банківських установ та купується інша нерухомість, яка використовуються у економічній діяльності та результаті повертаються власнику у іншому вигляді та створення за для створення законності здобутих коштів та укривання особистості, що спонукала на дані дії[30].

У 1990 році ФАТФ було внесено біля сорока рекомендацій в яких було використано термін «відмивання грошей» згідно до положень ООН Віденської конвенції в якій закликалось до поширення доходів від серйозних злочинів. А вже 10 червня 1991 року було прийнято у 1 статті Директиви Ради Європейського економічного співтовариства «Про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання

грошей» зазначалось визначення поняття «відмивання грошей» яке підтвердилось 26 жовтня 2005 року Директивою Європейського та Ради Європейського Союзу:

- Переведення власності (нерухомості), у разі якщо майно було придбано за кошти від злочинної діяльності або участі у ній, чи допомозі у приховуванні та незаконного походження цієї власності за для уникнення відповідальності з своєї дії.
- Для перерахування справжнього маскуванню, джерел, розміщення для способу переміщення власності та прав на неї, у разі якщо майно є доходом від злочину.
- Купівля та використання власності, якщо відомо, що на момент отримання майна воно було отримано за кошти від кримінальної діяльності.
- Участь та сприянні й надання порад під час проведення дій які перераховані вище.

Відповідно до Парламенської конвенції 2000 року проти міжнародної злочинності.

У 2003 році розглядаючи Мадридська конвенцію ООН яка спрямована на протидії корупції стаття 23 й Варшавську конвенцію Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму, а в 2005 році у статті 9 під відмиванням доходів здобутих злочинним шляхом розподіляється на:

1) конверсію або переміщення власності, у разі якщо відомо, що дана власність є доходами від злочинних дій, метою яких є приховання або маскуванню незаконного походження даної власності майна яка направлена на допомогу особи, яка спрямовує свою діяльність на вивчення правопорушень, для ухилення від відповідальності за скоєні дії;

2) приховування характер, джерел та місця знаходження, та спосіб переміщення й прав на власність якщо воно прийнято та є доходами від кримінальних;

3) купівля використання власності або володіння їм, якщо відомо що доходи є від злочинної діяльності;

4) при участі та причетності до будь-якого з злочинів, допомогою порадою визнаних відповідно до даної статті та замаху на його вчинення.

Аналізуючи міжнародні акти які показують, що термін «відмивання грошей» розглядається багато у чому спостерігається одноманітність, при цьому слід зазначити, що згідно до права міжнародного про відмивання злочинних доходів відносяться як будь-які дії, спрямовані на приховування злочинний характер.

У разі попадання злочинних грошей до легального бізнесу підприємець використовує активно, автоматично даний підприємець стає учасником відмивання коштів. Слід зазначити, що джерела походження доходів, які зазначаються у міжнародних правових нормах та актах звертається увага перш за все на незаконний обіг наркотичних та участь у організованих злочинних групах й корупції. Список таких злочинів, визначається внутрішнім законодавством у кожній державі.

Також у 2000 роках з Палермською конвенції ООН та сорока рекомендацій ФАТФ 2003 року всі держави, які приймають участь зобов'язані поширювати зазначену ухвалу в якій зазначалися правопорушення. Ще було виділено 20 категорій правопорушень та ФАТФ рекомендували країнам та які були включені у число минулих злочинів ряд правопорушень які встановили категорій.

Легалізування доходів, які здобуті незаконними шляхами та надання правомірності у вигляді власності й використанні і регулюванні доходів або майном придбане незаконними шляхами. Метою «відмивання» грошей є бажання власника таких грошей приховати або замаскувати незаконний джерело їх отримання, що дає йому можливість ці гроші витратити, не викликаючи підозр у наглядових і правоохоронних органів[56].

Основні цілі злочинної діяльності по легалізації доходів:

- створення видимості законності отримання доходів;
 - отримання швидкого та зручного доступу до грошей, які отримані з джерел нелегальних;
 - створення безпечних засобів для комфортного використання;
 - приховання слідів походження доходів, отриманих з нелегальних джерел;
 - ухилення від сплати податків;
 - ухилення осіб, які отримують незаконні доходи та ініціаторами процесу відмивання;
 - створення умов для безпечного інвестування у легальний бізнес.
- Легалізація доходів, одержаних злочинним шляхом - це заключний етап перетворення злочинності у високоприбутковий та ефективний вид незаконного підприємництва[46].

Легалізація грошей, отриманих злочинним шляхом - це фактичне впровадження «брудних» грошей у фінансову систему. Злочинні доходи надходять в банківську структуру держави і в результаті вчинення численних операцій приймають цілком легальний вид, як з точки контролюючих органів та простого обивателя. Для цього використовуються різноманітні засоби, які можуть включати поділ готівки на менші грошові суми, придбання дрібних підприємств, співучасть співробітників кредитних організацій та інше. Велика кількість операцій, успішно виконаних для приховування джерела грошових коштів, значно ускладнює відтворення контролюючими органами всього їхнього ланцюжка[55].

Чим різноманітніше інструменти, які використовуються для розміщення незаконних грошових коштів, для приховування джерела коштів, наприклад, чеки, дорожні чеки, акції, облігації і т. д., тим складніше простежити походження грошей. Проведення великої кількості банківських операцій через кілька країн і офшорних фінансових центрів перешкоджає визначенню походження джерела доходів. Легалізація

(відмивання) грошей, отриманих незаконним шляхом, робить негативний вплив на економіку будь-якої країни. Основні наслідки відмивання грошей:

- розширення та поступова легалізація діяльності кримінального світу;
- зростання політичного впливу кримінальних структур;
- підрив стійкості фінансових ринків великими обсягами капіталу, залученого в операції з відмивання грошей;
- протидія зміцненню системи регулювання та законодавства;
- стимулювання розвитку корупції у державному секторі та порушень у фінансовій сфері;
- посилення диспропорції у розподілі податкового тягаря та соціальної диференціації;
- неотримання державою податків[23].

Доходи, отримані злочинним шляхом, залишаються також одним з основних джерел фінансування тероризму та сприяють створенню матеріальної бази для відтворення організованої злочинності. Велику небезпеку становлять злочини, які вчиняються міжнародним і приступним та спільнотами, включаючи терористичні та екстремістські організації.

1.2. Поняття та основні законодавчі аспекти легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом .

Під поняттям легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, в законодавстві України - це вчинення дій, які спрямовані на надання правомірного вигляду, користування і розпорядження грошових коштів та іншим майном, отриманим від таких видів злочинів, як незаконна торгівля наркотиками, рекет, проституція, фінансові шахрайства та інші [29].

Організована злочинність і тероризм переслідують різні цілі, але мають багато спільного в способах їх досягнення. Різниця між злочинцем-терористом і звичайним злочинцем в тому, що один робить крадіжку заради політики, а другий - заради наживи. Г.Є. Швейцер, наприклад, зазначає: «Відмінності, що існують між організованою злочинністю і тероризмом, швидко сходять нанівець. Деякі терористичні і злочинні організації вже гарантуються на одних і тих же глобальних інфраструктурах в своїй нелегальній діяльності, користуються одними і тими ж "пробою" у владних структурах і законодавствах в країнах, де набрали певну силу, і прагнуть прибрати до рук зростаючу частку прибутків, що надходять від наркотрафіку та інших злочинів»[69].

Досить логічної, що терористи використовують для приховування злочинних доходів використовують такі методи і механізми, які застосовуються для відмивання грошей. Приховування джерел і каналів фінансування тероризму має важливе значення, незалежно від того, чи є походження відповідних коштів злочинним або легальним. Збереження в таємниці джерел і каналів проходження грошових коштів дозволяє використовувати їх для подальшого фінансування терористичних актів і організацій. Так само, як при відмиванні грошей, в разі фінансування тероризму необхідно приховати зв'язок між походженням грошових коштів і їх призначенням. Фінансові посередники і інші особи, що

спеціалізуються на наданні послуг з відмивання грошей, можуть нічого не знати про джерела походження і надалі призначення відмиваються ними грошових коштів і обслуговувати як організованість злочинні групи, так і терористичні організації. Відповідно типологія здійснення таких злочинів має багато спільного.

До законодавства України не відносять такі злочини, які породжують легалізацію (відмивання) злочинних доходів як [13]:

1. Неповорнення закордонних коштів у іноземній валюті;
2. Ухилення від сплати митних платежів;
3. Ухилення від податкових плат та зборів коштів з фізичних осіб та організацій;

Основним способом легалізації доходів, отриманих приступним шляхом, є використання комерційних структур, створених за документами номінальних власників для цілей, відмінних від цілей ведення реального бізнесу (фірм-одноденок). У процесі відмивання нерідко грошей, залучаються некомерційні організації, створені і функціонують на законних підставах[69].

У свою чергу закордонні дослідники такі як Дж. Белла, П. Уілкінсон та Р. Шульц виділяють такі види тероризму як:

По перше – репресивний субреволюційний та революційний.

По друге – психічні та приступні.

По третє – екологічний, економічний, технологічний та ядерний.

Ще тероризм класифікуються на наступні види :релігійні, політичні, економічні, національні.

До форм тероризму відноситься: хайджекінг, замах на вбивство, викрадення, диверсія, пограбування.

Хайджекінг - для це форма тероризму, а саме, характерним є захоплення транспортного засобу (автомобілі, фури, автобуси, літаки). Найчастіше захоплюють літаків так як на них простіше сховатися і менше

складнощів. Являється одним з найбільш зустрічаємих форм тероризму[29].

Замах на вбивство - ця форма є демонстративно вузько адресність. Ця форма являється однією з найбільш ефективних серед форм, та найбільш впливає на психологічний стан суспільства. Частіше всього здійснюється групами осіб.

Викрадення – дана форма тероризму найбільше можна спостерігати на особливо відомих осіб. Ці дії здійснюються з метою отримання коштів на діяльність організацій або для залякування політичних верств суспільства. Причиною даної терористичної форми як правило вважається політично нестабільна ситуація в країні. Ця форма вимагає більш ретельної підготовки і маси зусиль для підготовки та виконання. [35].

Диверсія. Дана форма передбачає використання різних хімічних, біологічних, отруйних речовин, вибухи та ін. Вибухи здійснюються в місцях масового скупчення людей, або з метою знищення будь - якої ключової політичної фігури. Дана форма відрізняється величезним психологічним впливом[37].

Наступною формою, яку ми розглянемо, буде експропріація або пограбування. Пограбування притаманне терористичній діяльності екстремістів «червоної» орієнтації[51].

Ще однією розглянутої формою тероризму буде захоплення будівель. Ця форма, як і викрадення, вельми поширена в Європі. Популярна у палестинських організацій, латиноамериканських партизан і «лівих» терористів. Як правило, захоплюють будівлю часто бувають різні посольства, партійні офіси, урядові установи. У Чечні були приклади захоплень і нападів на медичні установи. Систематично, терористи не обмежуються звичайним захопленням будівлі. При вдалій для терористів розв'язці, їм вдається тихо покинути захоплений будинок і не бути захопленими правоохоронними органами або ж залишити будівлю є ефективним під прикриттям заручника, одного або декількох[32].

До самих розповсюджених форм тероризму відносяться такі як: захоплення і утримання заручників з використанням вибухових пристроїв і зброї; телефонний тероризм (загроза по телефону); вибух припаркованого автомобіля з терористом смертником; засилання конкретною адресою бомби в поштовому відправленні; підкидання закамуфльованих під побутові предмети мін-пасток в розрахунку на цікавість і безпечність громадян; прихована закладка бомби на об'єкті та її вибух; демонстративна закладка муляжів вибухових речовин і вибухових пристроїв та інші[19].

Для маскуванню злочинної діяльності при відмиванні доходів коштів та зменшення ризиків, пов'язаного з виявленням нелегальних операцій використовуються різні принципи, які знижують ймовірність їх виявлення:

- чим краще механізм «відмивання» грошей імітує характер і процедури законних угод, тим менша ймовірність його виявлення;

- чим менше частина незаконних коштів, в легальних фінансових потоках, тим складніше її знайти;

- чим більше ділова структура виробництва і розподілу нефінансових товарів і послуг залежить від дрібних фірм, тим важче відокремити законні угоди від незаконних;

- чим вище частка сфери послуг в економіці держави, тим легше легалізувати кошти в цій країні;

- чим вище ступінь фінансового саморегулювання законних угод, тим складніше відстежувати незаконні грошові потоки;

- чим менше можливості використання кредитних карток і інших безготівкових інструментів оплати для здійснення незаконних фінансових операцій, тим складніше виявити випадки «відмивання» грошей.

- чим менше частка незаконних потоків в обсязі законних надходжень в країну через кордон, тим важче їх знайти.

- чим гостріше протиріччя між глобальним характером фінансових ринків і їх державним регулюванням, тим складніше виявити випадки «відмивання» грошей.

- чим глибше злочинна діяльність проникає в легальний сектор економіки, тим менше можливостей для її функціонального розподілу[56].

До правових факторів слід віднести дефіцит правового регулювання в цій сфері, що не дозволяє сформуватися стійкою судовій практиці.

Серед економічних факторів виділяється нестабільність економіки.

До політичних факторів відносять рівень корупційності в виконавчих, правоохоронних і судових органах влади, а також в банківській системі, присутність в законодавчих органах осіб, безпосередньо зацікавлених в зниженні якості державного регулювання в сфері відмивання доходів[80].

Якщо розглядати міжнародний тероризм, торгівлю людьми, наркобізнес негативно відбиваються на стійкості фінансових ринків, на суспільстві в цілому і виникають в результаті відмивання «злочинних» грошей.

Фінансові організації використовуються злочинним товариствами за допомогою таких методів[44]:

- смерфінг-процес перетворення фінансових інструментів, з готівки;
- обмін дрібних банкнот на купюри більшого гідності;
- обмінні операції -організований обмін грошей на купюри іншого гідності або валюту;
- структуризація операцій з готівкою;
- встановлення контролю над фінансовими установами;
- неправомірне використання винятків із законів;
- використання кореспондентських відносин між банками;
- створення оманливого паперового сліду;
- возз'єднання законних і незаконних фондів;
- переклад «нечистих» грошей за кордон;
- використання «колективних» рахунків;
- використання транзитних рахунків;
- механізм гарантії позики[25].

Слід зазначити, що в різних державах технології використання нетрадиційних фінансових установ для цілей відмивання грошей залежать від багатьох чинників, серед яких важливу роль відіграють особливості правового регулювання, діяльності наглядових органів.

Висновок до першого розділ

Всебічне дослідження теоретичних основ відмивання кримінальних доходів та фінансування тероризму у світовій та вітчизняній науці. Зокрема врахувати низку різного роду факторів, які здійснюють вплив на безпечний розвиток держави, серед яких, зокрема, економічна частина, суперечність суспільного розвитку, вибір стратегії розвитку держави, система інституційної взаємодії учасників тощо. Визначено, що як соціально-політичне явище і суспільно небезпечне діяння є тероризм та відмивання коштів які мають багатовікову історію.

Особливо яскраво історія легалізації (відмивання) незаконних доходів проявилася в епоху формування ринкової системи господарювання. А історія проявів тероризму проявлялися набагато раніше. Не минула цієї участі у своєму ринковому становленні і Україна, принісши в процес створення ринку цілий ряд особливостей, пов'язаних з криміналізацією господарського життя та економічною злочинністю, боротьба з якими є пріоритетом державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом. Його розуміння з плином часу змінювалося і розширювалося, але основна суть його – залякування влади і населення шляхом здійснення жорстокого насильства, загроз та усунення політичних супротивників й конкурентів, нав'язування їм своєї лінії поведінки. При цьому в основу визначення поняття закладаємо вид боргового зобов'язання, а також методи фінансової діяльності держави.

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ТИПОВИХ СХЕМ ВІДМИВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ДОХОДІВ, ТА ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ ТА РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ

2.1. Аналіз схем та шляхів відмивання коштів здобутих незаконним шляхом та фінансування тероризму в Україні

З кожним роком у світі здійснюються та вдосконалюються різноманітні схеми відмивання злочинних коштів. Єдиних класифікацій схем не існує як серед науковців, так і серед правоохоронних органів. Спираючись на ознаки характерні виділяються наступні критерії: За призначенням:

- з метою ухилення від сплати податків;
- з метою приховування злочинних операцій.

За типами розрахункових систем:

- через готівку;
- безготівковий розрахунок.

За організацією управління:

- з центрального управління.

Для цих схеми характерним є неосяжна кількість фінансових дій. Схема успішно втілюється завдяки централізованого напрямку діяльності також яке забезпечується впровадження розробок, що пов'язані з передачею коштів та їхнім одержанням, за допомогою залежних фірм та веденню облікових записів здійснюється контроль здійснює контроль. Ще ці напрямки контролюють правоохоронці у разі виникнення проблем у правоохоронців схема припиняє роботу.

Схема із централізованим управлінням характеризується сильною взаємодією між учасниками та як правило більшість фінансових ресурсів зосереджується саама у центральному напрямку. Коли фінансові потоки розподіляються на різні рахунки різноманітних фірм, центральне управління не є достатньо ефективним, оскільки не контролює надійно

процес відмивання коштів та як наслідок, посилюється ризик конфліктні ситуації через невиконання своїх обов'язків – з розподілення управління. Для такої схеми характерним є розподілення функцій управління між двома фірмами, які здійснюють одноразові операції та банк, завдяки якому здійснюються операції який. При розподілі схеми легалізації злочинних коштів, у порівнянні з центральними, мають місце захисту від правоохоронних органів.

За способом організації передачі інформації:

- за маршрутизацією інформації. Співпраця учасників схеми забезпечує визначеність шляху переведення нелегальних доходів за різним призначенням та адресами у різноманітних формах.

Ці процеси здійснюються частіше всього усіма членами системи.

- за підбором інформації. Спільна діяльність учасників схеми здійснюється через підбір адресатів різних форм злочинних коштів.

За технічною підтримкою проведення фінансових операцій:

- за методами єдиного доступу, які спрямовуються на електронні розрахунки. ;

- за використанням різноманітних носіїв коштів. У залежності від носіїв визначається склад фінансових транзакції, яка здійснюється через організацію обміну певних зобов'язань. До найпростіших технічних засобів відноситься телефонна лінія.

До недоліків даних схеми відносяться здійснення переведення коштів належить недостатня захищеність від перешкод які можуть виникнути у разі технічних збоїв, також існує вірогідність підключування до лінії без домовленостей та обмеженість швидкості перемикання і передачі інформації.

Проаналізував схеми легалізації злочинних доходів на прикладах організованими приступних угруповань які сформовані за допомогою принципів корпоративних.

Виділяються три основні структури та типи сформованості:

1. До першого типу відноситься фінансові організації, яка знаходиться у центрі структури та охоплює моменти в яких через фінансову організацію проходять всі грошові потоки та контролює їх. За типом даної структури визначаються як механізми добутих доходів, так і їхні операції. Завдяки дозованості фінансових потоків розвиваються організовані злочинні операції.

Сутність даної структури полягає у махінаціях різного рівня навіть з бюджетними коштами і фінансуванні різноманітних підприємств та операцій злочинних як внутрішніх, так і зовнішніх та ухилення від оподаткування. Злочинний характер даних операцій складно довести та розпізнати необхідне більший аналіз більший аналіз.

2. До виробничого типу характерним є: те що у центрі даного типу, знаходиться підприємство виробниче частіше це сировина або продукція промислова.

За допомогою маніпулювання товарами та експорту закордон власники цих підприємств (виробництво) відмивають кошти. Комерційний: у центрі даної структури є комерційне підприємство через який проходять як імпорتنі, так і експортні товари.

Такий чином характер обумовлений комерційних операцій, а фінансові операції з відмивання коштів лише обслуговують їх. Незаконність даної операції полягає у тому що частина товари ховатися та не сплачуються податки. Для даних операції характерним є те що, підтвердити практично не можливо через те, що на кожному з етапів є документи та через велику кількість операцій правоохоронні органи не мають можливостей перевірити усі таким чином перевіряють лише одну операцію.

Наприклад, проводиться експорт природних речовин він складається з багатьох етапів на кожен з них припадає документ. Дані операції можуть бути різноманітними двофазова яка все більше вдосконалюються.

Відомий швейцарський дослідник проблем легалізації (відмивання) коштів П. Бернасконі виділяє два ступені легалізації коштів:

– До першого ступінь в який відмивання доходів відбувається злочинним шляхом і потім конвертується або переводиться у іншу валюту та відбувається це дуже швидко.

– Розглядаючи другий ступінь у якому операцій відбуваються довгостроково та кошти переводяться у легальний господарський обіг [73].

Відповідно до даного підходу виокремлюється данні:

а) Що здійснюється країни відповідно до злочинів таких як відмивання доходів та є джерелом доходів країни.

б) Відповідно до основної проблеми відмивання кримінальних доходів які були одержані злочинним шляхом проводяться у більш незаконні та одержані наявні суми та переводяться у легко керовані фінансові потоки або інструменти.

До процесу легалізації доходів відносять такі основні стадії:

Перша стадія – переведення готівкових коштів на банківські рахунки підставних осіб. Не дивлячись на це посередники повинні мати особисті рахунки у банківських установах. Також все більше розвивається залучання посередників які мають власні банківські рахунки закордоном.

До другої стадії відносяться – кошти здобуті незаконним шляхом розподіляються шляхами скуповування цінних паперів банківських платежів та інших паперів. Розподіл коштів частіше за все відбувається у нічних, ігрових клубах.

Розглядаючи третю стадію – маскуються сліди злочину наступним чином: використовуються банківські установи які знаходяться трохи далі від злочинця його місця проживання та роботи де відкриваються нові рахунки потім кошти проводяться на закордонні рахунків та через них повертаються у країну через нові фірми та установи.

Четверта стадія – інтегрує грошові маси напряму інвестувань узаконення доходів в достатньо раціональні та Прибуткові сфери. Даний

підхід що структурує процес узаконення коштів які були отримані кримінальним шляхом, використовується експертами ООН[40].

Також була запропонована ще одна модель чотирьох секторна, яку запропонувала швейцарський фахівець К. Мюллером, у даної моделі виділяються сектори які пов'язуються зі стадіями легалізації коштів. До критеріїв даної моделі відносяться такі чинники як:

- законність (легалізованість);
- нелегальні операції та країна здійснює основні злочини;
- країни в яких відмивають кошт.

До першого сектору – легалізація та країни основних злочинів. У даному секторі відмивається внутрішні відмивання доходів.

Другий сектор – це країни основних злочинів та нелегальності. Даний сектор відбувається зі збором попередньо відмитих доходів та підготовки їх до контрабанди.

Третій сектор – країна в яких відмиваються кошти та не легалізуються. У даних секторах відбувається підготовка до виведення доходів до легальних фінансових систем.

У четвертому секторі – за даним сектором здійснюються дії які спрямовуються на маскуванні вигляду переказів та інвестування [72]. Сьогодні най розповсюдженою моделлю є трифазова та легалізація доходів, одержаних злочинним шляхом (використовується й міжнародною організацією FATF), яка складається з трьох етапів: розміщення, розшарування, інтеграція

1.Розміщення (placement) – це видає злочинні доходи у легалізаційному обсязі та шляхами депонування коштів й рахунків або розміщенням банківських активів які переміщаються кошти та зміни форм початково спрямованих брудних коштів, надавання доходам легальних та інших типів фінансових установ.

Мета – надавання кримінальним доходам вигляду законного. Найрозповсюдженішими прийманням, які впроваджуються на етапі розміщень, є:

- нелегальне переведення валюти;
- використання великої кількості фірм що не існує й підробки документів;
- проведення операцій обміну які не використовують банківські рахунки, які полягають у змінювані вигляди злочинних доходів та інших видів валюти, дорогоцінних металів, цінних паперів тощо;
- приєднання до законності прибуткових компаній та певних доходів та злочинності коштів;
- неіснуючих інвестиції та кредити;
- використання процесів набування нерухомості вітчизняних фірм та отримання прав на власність та нерухомості об'єкти тощо. Слід зазначити, що виділені три етапи виконуються одночасно або відбувається часткове накладання етапів та меж між ними майже не існує, процес узаконення доходів, які одержуються злочинними шляхами залежно від певних ситуації. Розглянувши аналіз способів легалізації доходів які є досить різноманітними.

Найрозвинутішими є:

- нелегальне перевезення закордон валюти яка є у іноземних банках. У цьому способі перевагою є при правильному виконанні цієї моделі не залишається слідів документації.
- валютна транзакція у закордоні банки ніби то завдаток за фіктивні угоди за товар який усвідомлено не буде відправленим у країну з якої валюта перераховувалася.
- якщо на товар знижена ціна проходженні як митної служби, так і банківської системи яка проходить оформлення подвійного контракту, за яким один, фіктивний, із вказаною заниженою вартістю продукції, документація надається банківським і митним органам,

при цьому різниця від реальної так і документаційної ціни, різниця між ним належати до прибутків.

- при створенні власних компаній за кордоном та виконанні зовнішньоекономічних операцій який виконує сам з собою.

- відкриття у банках закордонних країн особистих рахунків для внесення великих валют, які підтверджуються неправомірними документами про продажу об'єктів нерухомості. Дані контракти та права на перекази доходів на закордонні рахунки, як правило є складовою корупції.

Завдяки проаналізованій інформації виділяються наступні ознаки, легалізації доходів отриманих злочинними шляхами:

- співвідношення діяльності (обсяги коштів здобутих злочинним шляхом, впровадження операцій на ринку як зовнішньому, так і внутрішньому;

- організованості ступінь, ієрархічність структури в якій присутні спеціалізовані управлінські органи;

- операцій які спрямовуються на відмивання кримінальних доходів такі як: незаконна зміна власників нерухомості, ухилення від податкової системи та відмивання корумпованих коштів;

- при наявності зв'язків які пов'язані з закордонними структурами й беруть безпосередню участь у процесах відмивання доходів.

Завдяки виділеним ознакам легалізації відмивання кримінальних доходів можна зазначити наступні категорії такі як :

- операції які здійснюються на нерегулярні основі які виконують поодинокі фізичні особи;

- операції які здійснюються невеликими злочинними мало організованими юридичними або фізичними особами;

- організованість операції, які виконуються як юридичними компаніями, так і фізичними особами та дії які спрямовані на вимивання кримінальними доходів були планомірними та

систематичними.

Операції є формою економічної безпеки відповідно до якої виділялись характерні ознаки:

- суб'єктами даних операцій є працівниками організацій як громадянських, державних комерційних, які пов'язуються з функціонуванням та сфери економічної та інших галузей діяльнісних;
- здійснення та проведення операції відбувається завдяки операції функціональної діяльності;
- легальність операцій пов'язується через законність господарських процесів в яких незаконні операції взяти участь або обслуговуються;
- базисом кожної з незаконних операцій є порушення як регламентної частини нормативно правових актів, так і супутніх норм що здійснюють функціонування діяльності базових легальних операцій;
- водночас при діяльності суб'єктів незаконній відбувається законна діяльність щодо функціональної діяльності їхніх організацій;
- частіше за все незаконність операцій часто не пов'язується зі здійсненнями інших злочинних дій;
- організованою операцію можна назвати лише тоді коли поли процес є налагодженим та підтримується;
- одним із видів підприємницької діяльності є операції їхньою метою є регулярне отримання дивідендів, як правило за корпоративним принципом формується діяльність злочинних груп[21].

Розглядаючи операції з узаконення доходів які були отриманні злочинними шляхами є безумовно складним економічним процесом який відіграє важливу роль у житті країн.

Дані операції характеризуються такими ознаками як:

- до основних форм незаконної діяльності основою яких є маскування не законно здобутих коштів та метою яких є надання вигляду правомірного характеру походження доходів;

- введення залучень коштів, які одержуються незаконними шляхами та легальній економіці яка здійснюється переважно через банківські установи;
- відмивання кримінальних доходів пов'язується з порушеннями зберіганням облікової документації та правилами ведення бухгалтерського обліку;
- до об'єктів злочинної діяльності відносяться як кошти, майнові права як на нерухоме майно, так і рухоме і на цінні папери;
 - операції які мають документальної законності кожної з окремих дії;
 - також можуть брати участь у злочинних операцій особи без кримінального минулого;
 - існують також різноманітні рівні організованих злочинних груп;
 - також злочинні угруповання повинні змінювати способи проведення операції та враховувати зміни у законодавчої бази;
 - для виявлення злочинних операцій які є досить складними та багатоваріантними вимагають від працівників певних органів спеціалізованих знань та навичок;
 - також впроваджуються та існують у злочинних групах консультанти з певних органів та служб безпеки[32].

Завдяки отриманому аналізу особливостей операцій які дозволяють виділити типові схеми відмивання доходів у світі. Виділяються наступні види аналізів:

Легалізація доходів шляхами незаконних доходів які використовуються фіктивними підприємствами. До головних суб'єктів цієї діяльності є як і установи фінансові та організації фіктивні. Рахунки які є фіктивними організації які зареєструються на підставні особи у банках в яких контролюються фінансові потоки. Назвою таких операції є центри конвертації.

Конвертаційний центр – це злочинні організовані угруповання, метою яких є на надання послуги які спрямовуються на незаконні конвертації

грошей. Даним схемам так званим “конвертаційну” громадянам різноманітних складових відомо вже більше двадцять років. Впливові бізнесмени хоча б один раз у житті користувались послугами щонайменше один раз у житті послугами конвертовані, тому що вони направлені безпосередньо на приховання доходів від податкової системи [24]. Таким чином виділяються такі ознаки конвертаційного центру:

- зараховуються на рахунок відкритий клієнтом у банку від декількох суб'єктів та протягом одного дня ці кошти переводяться у готівку чи на інші рахунки, таким чином рахунок у цей день стає порожнім або з незначною сумою;
- списання з рахунку юридичних осіб готівки, що не пов'язана з характеристиками їхньої діяльності;
- зараховування на рахунок безготівкових коштів та списання з рахунків фізичних осіб готівки та призначеннями платежів й не пов'язується з характером їх діяльності;
- суми фінансових переказів не мають відповідність майнового стану особи;
- при здійсненні переказів та інших фінансових дій вказує на відсутність зв'язків між операціями та характером діяльності одного з учасників;
- для здобуття готівкових коштів здійснюються дії такі як операції з цінними паперами;
- дані учасників кримінальних дій збігаються;
- регулярно одержуються кошти з особистого рахунку у одному і тому ж підрозділі банку;
- рахунки закриваються після певного циклу фінансових операцій[62].

Аналізуючи схеми з конвертацій грошей з фіктивними підприємствами можна зазначити що готівка є злочинним інструментом у всьому світі оскільки її відстеження значно ускладнюється. У всіх операціях з готівкою приймають участь лише два суб'єкта: одержувач

коштів та платник. Завдяки відсутності третьої особи у проведенні операцій з готівкою спрощується для укриття злочинів ці операції носять конференційний характер.

Завдяки функціонуванню конвертаційних установ при проведенні перевірок аудиторських ускладнюється задача оскільки бухгалтерські документи та звітність, роблять діяльність суб'єктів перевірки непрозорою для державних органів. Злочинні доходи отримані від конвертаційних дій породжують кілька тисяч нових порушень та основну кривду наносять великою кількістю несплачених податків.

Особи які намагаються відмити злочинні кошти за допомогою банківської сфери роблять спроби надати вигляд операціям звичайної транзакції. Таким чином перед банками постає завдання завчасно намагатися уникнути злочинних операцій.

У Національному банку наведенні типові схеми відмивання кримінальних доходів які були одержані злочинними шляхами, завдяки яким приділяється особлива увага оцінкам ризиків. Згідно з інспектуванням банківських установ "Система оцінки ризиків" які були схвалені Постановою НБУ від 15.03.2004 року, банківські ризики – це ймовірність події, які є як очікуваними, так і неочікуваними та мають вплив негативний [54].

Національний Банк України виділяє такі ризик орієнтовні категорії: ліквідні та кредитні ризики, ризик змінення процентів по ставці та ринковий, валютний й операційно-технологічний ризик, репутаційні і юридичні та стратегічні ризики [15].

На практиці дана класифікація не діє тому, що при проведенні операцій одна категорія ризиків приєднується до іншої і створюється ланцюг в якому всі категорії діють одночасно.

Проаналізувавши ризики та їх можливі впливи на банківську сферу варто зазначити та звернути увагу на розвиток інформаційних технологічних заходів, на яких будується вся система платежів.

У цьому випадку ризики можуть пов'язуватися з використанням у банківських установах та технологічними засобами як і самими банками, та вразливими до зовнішніх ризиків так і зовнішніми впливами, оскільки інформаційні технології є каналом зв'язку банків із зовнішнім світом, а відтак і особливим каналом вразливості банку щодо зовнішніх ризиків. Так, у базовому Законі суб'єктам первинного фінансового моніторингу відводиться особлива роль в управлінні ризиками щодо легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та розробці критеріїв ризику.

За даним Законом що до “управління ризиками” – це заходи, які виконуються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, для створення і забезпечення функціонування систем управління ризиками, яка зазначає визначення оцінювання (вимірювання), моніторинг та контролювання ризиків з метою їхнього зменшення [52].

Оцінки ризиків виконується за допомогою географічних розташувань країни та реєстраційного розташування, установ клієнта, типами клієнтів і видами товарів й послуг. Завдяки цьому можна виділити три складові цього ризику: клієнто-орієнтований, країни та послуг ризику. Тим паче дослідники роблять спроби у розроблені різноманітних методів кількісного оцінювання цього ризику. Наприклад, за допомогою як бінарного показника або аналізу басівського [14].

Методики які зазначені нижче не застосовуються, але у банках використовують на цей момент свою методику оцінювання ризику відмивань коштів які одержуються злочинними шляхами, та їхнім управління. Якщо банк є об'єктом наглядів, він наражаються на ризик порушень певної вимоги щодо законодавчої бази у сферах запобігань та протистояння легалізування доходів які одержуються злочинними шляхами, через цей ризик на банк може накладатися санкції, що передбачає накладення штрафів та обмежень чи анулювання ліцензії.

Легалізування злочинних коштів які здійснюються шляхами одержання кредитів під забезпечуванням (де панує готівкові кошти, цінні папери, гарантії у іноземних банках та інших одержаних від злочинної діяльності активів). Таким чином злочинники одержують кредити у банках під заставу, які надалі не повертаються. Банки використовують стягнення на предмети застав, у результаті для того відбуваються своєрідні обміни – зловмисники одержують кредитні кошти натомість активів які є злочинними, які відходять банку через несплату кредиту.

Легалізування доходів за допомогою небанківських фінансової організації. До основних напрямків діяння небанківськими фінансовими установами які пов'язуються з акумулюванням заощаджень населеннь шляхами їхнього залучання до вкладу та запускання власних цінних паперів та продажі страхових полісів; кредити на господарської діяльності; надавання кредитів на іпотеку; здійснювання операцій щодо кредитованої взаємодопомоги; організація пенсійних та соціальних забезпечень та населеннь тощо.

Для відмивання коштів які одержуються злочинними шляхами та використовуються небанківськими фінансовими організаціями зі слабкими режимами протидії даного явища.

Найпоширенішим методом відмивання доходів серед небанківських фінансових установ є:

- опанування грошами небанківських фінансових установ шляхами зловживають своїми службовими становищами й використовують сфальсифіковані документи;

- акумуляція доходів населень у вигляді депозитів з подальшими їхніми видачами у вигляді кредитування на підставних осіб;
- привласнення власності рухомої та нерухомого Фонду який займається фінансуванням будівництва. У певних випадках для легалізування доходів які одержуються злочинними шляхами, залучаються до використання

інститути страхування. Страхові ринки є досить привабливими для суб'єктів які спрямовують свої дії на відмивання доходів тому, що страхування майна як рухомого, так і нерухомого ця послуга часто реалізується завдяки допомагам посередників таких як брокери які є дієвими незалежно від страхових компанії, безумовно вони також залучаються до послуги перестрахування можливих ризиків дана дія виконується не лише у нашій країні, а і закордоном існує подібна практика.

Брокери не завжди володіють достатніми знаннями у такій сфері як: запобігання та протидія легалізації (відмивань) доходів здобутих злочинним шляхом, які можуть використовуватись для розміщень грошей у установи фінансові які можуть бути небанківського типу.

Метою діяльності брокерів є продаж страхувальних полісів та часто вони не звертають увагу на ознаки процесу легалізування та є невід'ємною частиною походжень доходів які є незвичайними методами та впливають на суми страхування.

Легалізування (відмитих) доходів з використанням валют які є віртуальними. В останні роки спостерігається значних скачок у використанні та розповсюдженості віртуалізованих валют та на даний момент сьогодні є новий та потужний інструмент для легалізування (відмивання) доходів які одержуються злочинними шляхами.

Європейський центральний банк (далі – ЄЦБ) визначається віртуальними валютами як цифровими індикаціями вартості, яка не емітується центральним банком або організацією яка є кредитною організацією або установою з електронними коштами, дані інструменти у певних випадках та може використовуватися у якості альтернативних коштів [71].

ЄЦБ не вважає що віртуальна валюта, така як Bitcoin, не є повноправною формою грошей. Віртуальна валюта також не є валютою з юридичної точки зору. Також віртуалізована валюта являє собою засіб

вираження вартості з якими можна торгуватися у цифровій формі та функціонує як:

- 1) засоби обміну;
- 2) розрахункові грошові одиниці;
- 3) засоби зберігають вартість, та не володіють статусом законних платіжних засобів жодних з юрисдикції.

Віртуалізована валюта не може ємитуватися та не забезпечуватися юрисдикцією жодною та забезпечується вищевказаними функціями лише з порозумінням, у межах спільноти яка використовується завдяки віртуальній валюті.

Віртуальна валюта відрізняється від фіатної валюти, яка представляється монети та паперові гроші, які є законним засобом платежу та використовуються як засіб обміну в країні елементі. Віртуалізована валюта може відрізнитися від електронних грошей, та представляють собою механізми цифрового переказування фактичної валюти, тобто вони використовують за для електронного переказу валюти яка має статус законності платіжного засобу. Валюта цифрова безумовно може виступати як засобом цифрового вираження що для віртуальних валют (нефіатної валюти), та електронних коштів (фіатної валюти), таким чином часто вживається у обіході статей та вживається як синонім віртуальній валюті. Віртуальна валюта також є засобом обміну, що може обертатися через мережу інтернету, ця валют не має підтримки держави [79]. Дана електронна валюта є формою валюти, та є не забезпеченою будь-якими реальними активами [80].

FATF у своїх рекомендаціях запропонує розподілити віртуалізовану валюту на декількох основних типів таких як: конвертована та неконвертована. Конвертована валюта або віртуалізована валюта має еквівалентну вартість у реальній валюті та підлягає обмінам на реальну валюту та навпаки. До прикладів конвертованої віртуальної валюти відносяться: Bitcoin; E-Gold (закрита); Liberty Reserve (закрита); Second

Life-Linden Dollars (у грі «Second Life»); WebMoney (WM units) та PerfectMoney. Неконвертована (або закрита) віртуалізована валюта призначається для використання у конкретних віртуальних сферах та світі, відносять такі магазини як Amazon.com та яка не може бути обмінною на фіатну валюту [56].

На цей момент переважна більшість платіжних операцій у віртуалізованій валюті використовується як централізована віртуальна валюта. Дана централізована система валютна має єдиного адміністратора, тобто особу (третю сторону), та має контрольовану систему. Також адміністратор має можливість емітувати валют та встановлює правила як використання і веде централізований реєстр платіжних систем і має право вилучати валюту з обігу.

Децентралізованість віртуалізованої валюти яка засновується на математичних принципах для певних соціальних груп які мають відкритий вихідний код. У даних системах децентралізації віртуальних валют немає центрального адміністратора також в них відсутній централізований контроль або нагляд. З практичної частини деякі віртуалізовані валюти ще називаються криптовалютами (тобто зашифрованими коштами).

Проаналізував схеми легалізування (відмивання) доходів, які одержуються злочинними шляхами та вказують на те, що відмивання доходів є злочином величезного значення. Це пов'язується з тим, що суб'єкти легалізування (відмивання) доходів, виводять свою діяльність на міжнародні рівні, переслідуючи такі цілі як:

- уникнення країни або територій з конструктивною нормативно-правовою базою яка є потужнішою правоохоронною системою;
- використовувачий недоліки бази нормативної яка робить правоохоронні органи, характерним для цього ряду є юрисдикцією;
- використання прогавин, які існують при недостатніх рівнях співпраць які між правоохоронними органами є різні країни;

– створювання додаткового нашарування та транзакцій для того, щоб ускладнювати відстежувальні рухи злочинних доходів.

У останньому випадків часто застосовуються країни, на територіях яких діють в правовому полі які спрямовуються на таємницю проведення фінансових операцій. Дані юрисдикції іменуються “фінансовими притулками”, але частіше з все “офшорними зонами”.

Вони являють собою всю або частину території країни, де встановлюється і використовується пільговий режим функціонування компаній з офшорним статусом, які ведуть свою діяльність поза межами території реєстрації та проводять операції з майном чи коштами нерезидентів. Невеликі країни заохочують створення на своїй території офшорних компаній, щоб розвивати офшорний бізнес, який приносить цим країнам додаткові прибутки.

Під офшорною компанією розуміють будь-яку організаційно-правову форму ведення бізнесу, яка за законами країни реєстрації отримала офшорний статус, що забезпечує їй максимальне зниження податкових платежів, фінансову таємність і конфіденційність операцій. Офшорні компанії на сьогоднішній день є одними з найрозповсюдженішим корпоративних інструментів. Корпорації мають десятки, а деяких випадках навіть сотні підприємств які є як великими, так і середніми. Юрисдикції офшорні на сьогоднішній день стали одними з важливішими з процесів легалізації (відмивань) доходів. Також вони надаються широким можливостей для досягнень цілей які є злочинними та практично не обмежуються коло осіб які у будь-яких регіонах всесвіту. Правові засади юрисдикції базуються та складаються на базі національного законодавства, та визначаються за допомогою ведень бізнесу, та законодавства, що стосується корпорації з спеціальним значенням. В останні роки організаційними форми офшорних компаній стали більше різноманітнішими. У певних юрисдикціях існують інститути довірених

директорів. Також має офіційно правове керування компанією у інтересах осіб третіх. Дані організації ставитися до трастів які є офшорними.

Специфікою трастів офшорних зазначеним є те, що титули права володіння переходять іншим особам (опікунам) під час всього періоду діяльності трасту). Можна зробити наступний висновок що треті особи мають передати траст майна и опікуна. Але насамперед право на володіння власністю рухомою та нерухомою трастового фонду належить безпосередньо фактичному власнику.

Однією най специфічніших офшорних структур є офшорні банки. Поняттям “офшорний банк” об’єднується різноманітнішими з точки зору організаційної офшорної банківської установи.

Сумісним для банківської системи є те, що дана система створюється та функціонують на базі офшорного режиму. Банківська діяльність забезпечується контролем Центрального банку державної реєстрації. При ступені та характері відповідності до даного контролю через те, що умови видачі ліцензування, у всіх офшорних юрисдикціях є неоднаковими. Безумовно не можна забувати про такі страхові компанії як офшорні. Два типи компанії страхових застосовуються у міжнародному економічному світовому досвіді є такі компанії як перестраховальні або страхові.

Компанії які є перестраховальними страхуються ризиками інших страховальних компаній, а процедура реєстрування компанії спрощується, але у порівнянні з компаніями які є загально профільними страховими компаніями. Внутрішньо фірмовими можуть бути страхова компанія або організація та має можливості діяти на відкритому страховому просторі ринку. Схеми які використовують страхові компанії частіше за все використовують закордоні страхові компанії. Для збільшеного експорту та імпорту існують сенси самостійного страхування власних поставчань які усувають необхідність звернень до інакших корпорації та які передають іншим частинам прибутків. Хоча при

самостійному страхуванню висока ймовірність зростання ризиків. Також існує варіант перестраховатися від можливих ризиків у страховиків в яких присутня визнана репутація на міжнародному рівні. Схеми цих страхових компанії відбувається за наступним типом страхування страхових операцій подібними типу функціонує наступним чином. Компанії створюють офшорні страхові компанії.

З їхньою допомогою страхуються постачання, а страхова компанія є зарубіжною. Якщо ризик застрахованої компанії великий, то страхова компанія перестраховує їх у більш великій страховій. Розглядаючи список. Як показує суб'єктів які є уразливими щодо легалізації коштів, продовжує зростати.

До таких суб'єктів сьогодні належать:

- фінансові та підприємницькі установи де є великий обіг готівки;
- торгівля нерухомістю автомобілями та антикваріатом;

Для легалізації (відмивання) коштів у світовому досвіді використовують фінансові установи такі як банк. Базовим для цих схем є невеликі банки у недостатньо розвинутих країнах де законодавство щодо легалізації коштів є не досконалим або відсутнім.

- обміні валютні пункти;
- нотаріальні контори, бухгалтери та юрисконсульты, нотаріуси й агенти з реєстрації підприємств.

Тому, що вони мають навички які необхідні для втілення схем. Однією з важливіших проблем сьогодення, є те що для запобігання та легалізації коштів здобутих злочинним шляхом через те, що схеми які міжнародні складніше простежити через недостатні технічні можливості відстеження деяких операцій.

Взагалі, чим більш ускладнена та вдосконалена схема з відмивання коштів, тим складніше їм запобігати. Перераховані схеми у роботі та проаналізовані є неповними у списку типових схем, але вони є більш базовими. З кожним роком схеми все більше вдосконалюються.

Не менш важливим також було б створити базу даних у якій були б усі суб'єкти які були долучені у схемах відмивання коштів або фінансуванні тероризму та виділені параметри, завдяки яким буде легше виявляти схеми та можливі махінації та підозрілих осіб.

2.2. Аналіз запобігання відмивання коштів здобутих незаконним шляхом та фінансування тероризму в Україні.

Велику загрозу для національної безпеки представляють злочини з відмивання грошових коштів. Високий рівень злочинності позначається негативно на іміджі країни на міжнародній арені. В сучасних умовах легалізація злочинних доходів отримала високий рівень професіоналізму в рамках здійснення економічних злочинів і становить небезпеку не тільки для окремих держав, а й для всієї світової спільноти.

Підвищений рівень злочинності призводить до необхідності з боку держави боротися з цим явищем, змушене підвищуючи тим самим витрати на утримання правоохоронних органів. Таким чином, створення сприятливого середовища для злочинної діяльності, спричинить зростання державних витрат на фінансування правоохоронної системи, що, як правило, негативно відбитися на інших сферах потребують державного фінансування. Держава перестає належним чином підтримувати інвестиційні проекти, що позначається на уповільненні зростання ВВП, бюджетний дефіцит, можливі помилки у фіскальній і грошово-кредитної політики внаслідок спотворень оцінок економічної ситуації, коливаються курсові та відсоткові ставки. На сьогоднішній день легалізація доходів, отриманих злочинним шляхом є злочином міжнародного характеру, навіть якщо воно було скоєно в рамках національної економіки однієї держави.

Таким чином, для скорочення ризиків залучення банківської системи в процес легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, потрібен комплексний підхід. Будь-яка організація, яка не виявила належної обачності і прийняла на обслуговування або надає послуги неблагонадійному клієнту, стає залученою в злочинну схему і тим самим понесе несприятливі наслідки, такі як відтік сумлінних споживачів. ФАТФ має свій чорний список, вперше він був опублікований в 2000 році, і туди увійшли деякі офшорні юрисдикції, а також європейські, а такж.

У жовтні 2002 року Україна була включена в список країн, які не беруть участі в боротьбі з відмиванням грошей, а в червні 2004 року було рекомендовано на виключення зі списку чорного. Виключення України з чорного списку не тільки підвищило імідж країни, але і підвищило ефективність прийнятих на національному рівні заходів боротьби зі злочинами, пов'язаними з відмиванням грошей, такі зміни пов'язані насамперед з активним підключенням України до відповідних міжнародних механізмами.

На міжнародній арені Україна на сьогоднішній день великий внесок вносить в модернізацію міжнародної системи фінансового моніторингу, своїм прикладом демонструє створення ефективної системи за відносно короткий період. В даний час все ж існує необхідність у подальшому правовому вдосконаленні.

В Україні комплексно почали займатись даною проблематикою у 2002 році. Так почав діяти, державний фінансовий моніторинг, а саме, розпочав свою діяльність у 2002 році у складі Міністерства фінансів України у статусі Державного департаменту фінансового моніторингу.

З 2005 р. Держфінмоніторинг є центральним органом виконавчої влади.

Указом Президента України від 15.06.2006 № 526/2006 встановлена символіка Держфінмоніторингу.

У 2005 році Україна підписала Конвенцію Ради Європи в якій ідеться мова про арешт, пошук, відмивання та конфіскацію доходів одержаних злочинним шляхом.

Вже більш вдосконалено Рада Європи та Європейський парламент у жовтні 2005 року прийняли Директиву 2005/60/ЄС про запобігання та використанні фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму. В якій були внесені більш жорсткі умови та вимоги не лише ФАТФ, які направлені на членів ЄС.

Основним базовим документом фінансового моніторингу є Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1702 - VII "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення " Останє внесення змін в який відбулося № 2418-VIII від 15 травня 2018 року, ВВР, 2018, №33, стаття 249[25].

В якому розглядаються такі статті як:

- **стаття 1.**у якій розглядаються основні терміни які використовуються у законі;
- **сугатті 2.** розглянуті сфери, в яких застосовується закон;
- **стаття 3.** аналізується законодавство у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;
- **стаття 4.** в якій розглядаються дії, які належать до легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом;
- **стаття 5.**в якій виділяються системи та суб'єкти фінансового моніторингу;
- **стаття 6.**розглядаються завдання, обов'язки та права суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- **стаття 7.**Зазначається разовий статус відповідального працівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- **стаття 8.** виділяються особливості діяльності спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу;
- **стаття 9.** зазначається ідентифікація, верифікація та вивчення клієнтів;
- **стаття 10.** розглянуті відмови які можуть бути дані суб'єктам первинного фінансового моніторингу від проведення фінансової операції;

- у статті 11. зазначається як управління ризиками та оцінювати їх ризики;
- у статті 12. розглянуті подання інформації з питань фінансового моніторингу;
- стаття 13. зазначається інформація яка взята на облік про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу;
- стаття 14. Виділяються повноваження суб'єктів державного фінансового моніторингу;
- стаття 15. виділяються фінансові операції, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу;
- стаття 16. виділяються фінансові операції, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу;
- стаття 17. про зупинення фінансових операцій;
- стаття 18. виділені завдання та функції спеціально уповноваженого органу;
- стаття 19. зазначена політична незалежність спеціально уповноваженого органу;
- стаття 20. розглянуті права спеціально уповноваженого органу;
- стаття 21. зазначена національна оцінка ризиків;
- стаття 22. загальні засади міжнародного співробітництва у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;
- у статті 23. виділені повноваження державних органів щодо забезпечення міжнародного співробітництва у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

- у статті 24. Розглянуті види відповідальності за порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом;
- стаття 26. Несвоєчасне подання інформації спеціально уповноваженому органу;
- стаття 28. розглянуті види контролю за виконанням законів у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;
- стаття 166. розглянуті порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення[26].

Метою Держфінмоніторингу України – є виконання координуючої ролі у сфері реалізації державної політики щодо протидії відмиванню "брудних" коштів та фінансуванню тероризму.

До основними завдань Держфінмоніторингу є:

- 1) реалізація державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- 2) внесення на розгляд Міністра фінансів пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- 3) збирання, оброблення та проведення аналізу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, інші фінансові операції або інформації, що може бути пов'язана з підозрою у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванні тероризму;

4) створення та забезпечення функціонування єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Також можна зазначити сутність фінансового моніторингу:

1. Обов'язок держави який впливає на призначення держави та її зобов'язання соціальні та міжнародні;

2. Це явище яке є організованим та послідовність яких є нормою права публічного;

3. Це механізм метою взаємодії якого є спостереження та виявлення підрозділів чи фінансових операцій;

4. Комплексність аналіз певної інформації, наслідками яких є вживаним певних запобіжних дій;

5. Чітко виокремлена кінцева метою є мінімізація легальних доходів

Відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»(ВВР), 2020, № 25, ст.171

Запобігання та протидія ґрунтуються на принципах:

- пріоритетності захисту законних інтересів громадян, суспільства і держави від шкоди, заподіяної внаслідок легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення;

- надання пріоритету заходам із запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення над заходами з протидії їм;

- застосування ризик-орієнтованого підходу під час проведення фінансового моніторингу;

- координованості взаємодії учасників системи запобігання та протидії;
- невідворотності застосування заходів щодо замороження активів, пов'язаних з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням;
- невідворотності покарання та переконливості і пропорційності заходів впливу за порушення законодавства у сфері запобігання та протидії;
- захисту суб'єктів фінансового моніторингу та їх працівників від погроз та інших негативних чи дискримінаційних дій, пов'язаних з виконанням вимог цього Закону;
- звільнення від відповідальності за шкоду, заподіяну у зв'язку з виконанням обов'язків щодо проведення фінансового моніторингу у межах та у спосіб, що передбачені цим Законом;
- збереження, захисту інформації та повноти, актуальності і своєчасності інформаційного обміну;
- доступності суб'єктам фінансового моніторингу інформації, необхідної для проведення фінансового моніторингу;
- звільнення від відповідальності за надання інформації з обмеженим доступом відповідно до вимог цього Закону;
- співробітництва та взаємодії у сфері запобігання та протидії з іноземними державами, їх компетентними органами, міжнародними, міжурядовими організаціями, діяльність яких спрямована на забезпечення міжнародного співробітництва у зазначеній сфері[26].

Згідно до Закон України від 06.12.2019 № 361-ІХ «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення». В який були внесені зміни 4 березня 2020 року Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2020, № 25, ст.6

До перевірки фінансовим моніторингом відносяться такі системи та суб'єкти:

1. Система фінансового моніторингу складається з первинного та державного рівнів.

2. Суб'єктами первинного фінансового моніторингу є:

1) банки, страховики (перестраховики), страхові (перестрахові) брокери, кредитні спілки, ломбарди та інші фінансові установи;

2) платіжні організації, учасники чи члени платіжних систем;

3) товарні та інші біржі, що проводять фінансові операції з товарами;

4) професійні учасники фондового ринку (ринку цінних паперів), крім осіб, які провадять діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку;

5) оператори поштового зв'язку, інші установи, які надають послуги з переказу коштів (поштового переказу) та здійснення валютних операцій;

6) філії або представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності, що надають фінансові послуги на території України;

7) спеціально визначені суб'єкти первинного фінансового моніторингу (крім осіб, які надають послуги в рамках трудових правовідносин):

а) суб'єкти аудиторської діяльності;

б) бухгалтери, суб'єкти господарювання, що надають послуги з бухгалтерського обліку;

в) суб'єкти господарювання, що здійснюють консультування з питань оподаткування;

г) адвокатські бюро, адвокатські об'єднання та адвокати, які здійснюють адвокатську діяльність індивідуально;

г) нотаріуси;

д) суб'єкти господарювання, що надають юридичні послуги;

е) особи, які надають послуги щодо створення, забезпечення діяльності або управління юридичними особами;

є) суб'єкти господарювання, що надають посередницькі послуги під час здійснення операцій з купівлі-продажу нерухомого майна, а також суб'єкти господарювання, що надають за винагороду консультаційні послуги, що пов'язані з купівлею-продажом нерухомого майна;

ж) суб'єкти господарювання, що здійснюють торгівлю за готівку дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням та виробами з них;

з) суб'єкти господарювання, які проводять лотереї та/або азартні ігри;

{Підпункт "з" пункту 7 частини другої статті 6 в редакції Закону № 768-IX від 14.07.2020}

8) постачальник послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів;

9) інші юридичні особи, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але надають окремі фінансові послуги.

3. Суб'єктами державного фінансового моніторингу є Національний банк України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, Міністерство юстиції України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Міністерство цифрової трансформації України та спеціально уповноважений орган[25].

Висновки до другого розділу

Для формування системи протидії легалізації коштів, отриманих злочинним шляхом необхідно розглянути як основні схеми так і систему запобігання. Таким чином основними завданнями світового суспільства є налагодження взаємовідносин у співпраці яка спрямовує свої дії на боротьбу з відмиванням коштів та реформування національних законодавств згідно до міжнародних стандартів, зазначеними FATF. Це дозволить організувати ефективну систему протидії відмиванню грошей на світовому рівні. Також безумовно необхідно вдосконалювати законодавчу базу та вдосконалювати заходи щодо подолання сучасної світової проблеми починаючи з себе.

На даному етапі розвитку легалізування доходів, отриманих злочинним шляхом, здійснюється за допомогою використання різноманітних способів та методів. У сучасному світі існує велике різноманіття схем у основі яких присутні зміни такі як: вибіркові та постійній зміні ключових моментів схеми – учасників, предметів, періоду та частоти здійснення фінансових операцій і способів переміщень інших доходів та перераховування коштів тощо.

РОЗДІЛ 3. ПРОТЕДІЯ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ДОХОДІВ ТА ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ

3.1. Міжнародний досвід боротьби з легалізацією коштів здобутих незаконним шляхом та фінансуванням тероризму

Одним із найважливіших міжнародних документів є Статут ООН та Конвенції ООН. Відповідно до даної Конвенції, протидія легалізації доходів, є одним із заходів боротьби зі злочинами, пов'язаними з незаконним обігом наркотичних речовин. Надалі міжнародна організація Ради Європи розробляла міжнародні акти які спрямовані на запобігання легалізації коштів. У 1990 році в Страсбурзі була укладена Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук доходів одержаних злочинним шляхом й арешт та конфіскацію нелегальних доходів[18].

У даній Конвенції містяться поняття відмивання коштів та положення про методи протидії легалізації злочинів. Даним актом було закріплено поняття відмивання грошових коштів, проте, крім цього, в Конвенції містяться інші поняття. Також у конвенції були вперше виділені такі поняття як «основний злочин» що зазначає, будь-які злочини в результаті яких були отримані злочинними коштами, можна вважати відмиванням доходів. Таким чином можна зазначити що збільшилась кількість можливих злочинів, в порівнянні з Віденською конвенцією[61].

У 73 Віденській конвенції ООН в положеннях був сформований комплексний підхід що до боротьби з легалізацією злочинних доходів, конвенція ООН що до транснаціональної організованої злочинності й проти корупції та Конвенції Ради Європи про кримінальну відповідальність за корупцію[57, 58, 59].

Існує три основних резолюцій Ради Безпеки ООН відносяться: Резолюція Ради Безпеки ООН 2253 (2015) від 17.12.2015 щодо рухів «ІГ» і

«Аль-Каїда», Резолюція Ради Безпеки ООН 2196 від 22.01.2015 щодо Центрально-Африканської Республіки, Резолюція ради Безпеки ООН 2111 (2013) від 24.07.2013 щодо Сомалі та Еритреї.

З 1991 року ЄС послідовно були прийманні директиви, та встановлюються єдині правила й заходи щодо протидії відмиванню доходів які отримані злочинними шляхами та фінансування тероризму для всіх країн, що входять в Європейський союз. Так, були прийняті три Директиви, впроваджені потім в національні законодавства європейських держав. Завдяки директивам було визначені професійні сфери та інститути, які зобов'язані здійснювати заходи, які забороняють анонімні рахунки, легалізація коштів була введена у законодавстві європейських країн як кримінальними діяння.

Істотні зміни були прийняті Європейським союзом у четвертій директиві яка спрямовується на запобігання використанню фінансової системи з метою легалізації злочинних коштів і фінансування тероризму у європейському законодавстві:

1. Зниження готівковими платежами граничного значення за товари та послуги, при якому настає обов'язок виконання заходів з протидії легалізації грошових коштів й фінансуванню тероризму, з 15 тисяч євро до 7,5 тисяч євро.

2. Включення підприємців які спеціалізуються на азартних іграх, до списку осіб, зобов'язаних вживати заходів з протидії легалізації грошових коштів та фінансуванню тероризму. Азартними іграми є ігри або послуги перед якими потрібно вносити грошовий внесок перед початком гри. До грального бізнесу відносять: лотереї, казино, букмекерські контори, організаторів покеру, які фізично присутні за певними адресами або взаємодія з якими відбувається через різні комунікаційні технології. Граничне значення транзакції для вжиття заходів щодо протидії легалізації грошових коштів та фінансуванню тероризму для цього сектору - 2 тисячі євро. Для різних видів ігрового бізнесу при застосуванні ризик

орієнтованого підходу повинні бути встановлені різні обмеження. Ігрові заклади зобов'язані забезпечити, щоб між зафіксованими даними клієнта і його транзакціями простежувалася зв'язок.

3. Встановлення обов'язків за допомогою яких відбувається протидія легалізації грошових коштів та фінансуванню тероризму для провайдерів електронних грошових коштів. Фізичні особи які використовують електронні кошти без належної обачності у відносинах з іншими клієнтами (customer due diligence measures) заборонені.

4. Визначається важливістю та ефективністю ризик орієнтованого підходу.

5. Зазначаються обов'язки країн — членів ЄС які виявляють ризики легалізації доходів, аналізуючи та мінералізуючи ці ризики. На наднаціональному рівні вживаються заходи з оцінки ризику, результати яких повинні бути передані іншим державам та особам, які зобов'язуються здійснювати протидію легалізації грошових коштів й фінансуванню тероризму. Це стало вихідним пунктом для ризик орієнтованого підходу з'явилася можливість для визначення загально європейських заходів з протидії легалізації грошових коштів та фінансуванню тероризму.

6. До обов'язків осіб необхідно віднести заходи з протидії легалізації грошових коштів та фінансуванню тероризму та виявляти ризики легалізації у своїй діяльності, аналізувати й мінімізувати їх, а також документувати і актуалізувати оцінку ризиків. Це основна складова ризик орієнтованого підходу, яка дозволяє відповідальним органам в країнах ЄС перевіряти підконтрольних їм осіб та компанії.

7. Наглядові органи спрямовують свої ресурси переважно в ті галузі та сфери, у яких встановлено підвищений ризик відмивання доходів (коштів). При застосуванні ризик орієнтованого підходу протидія відмивання грошей у цьому випадку була б цілеспрямованою.

8. Введення спрощених та посиленних заходів належної обачності у відносинах з клієнтами. Згідно з проектом при підвищених ризиках

необхідні більш жорсткі заходи, а при наявності підтвердженого меншого ризику можна отримати дозвіл на спрощені заходи. Перероблена директива, на відміну від попередньої, містить більш суворі приписи та не допускає винятків. Що стосується посиленних заходів для політично значущих осіб, то директива поширюється також на політично важливих осіб, що займають важливі суспільні посади всередині країни або працюють на міжнародні організації.

9. Доступність і прозорість даних за кінцевим бенефіціаром. Юридичні особи зобов'язані мати дані по кінцевому власнику. Країни — учасниці ЄС повинні забезпечити компаніям фіксацію інформації про своїх кінцевих власників і надання відповідає всім вимогам актуальної інформації в центральні публічні реєстри, доступні онлайн. Доступ до таких реєстрів повинні отримати відповідні компетентні органи, а також особи, відповідальні за протидію легалізації грошових коштів та фінансуванню тероризму. Довірені особи, розпоряджаються майном на користь інших осіб, зобов'язані роз'яснити свій статус і представити дані щодо осіб, до вигоди яких вони діють.

10. Введення адміністративно-правових санкцій: четверта директива містить єдиний список санкцій, які повинні бути передбачені в країнах ЄС при систематичному порушенні приписів директиви.

11. Посилення та розширення роботи між центральними органами країн ЄС, відповідальними за збір підозрілих повідомлень.

12. Оцінка можливих ризиків щодо відмивання доходів в ЄС наглядовими органами ЄС: ЕВА, ЕЮРА, ESMA. Також ці установи зобов'язані запропонувати стандарти регулювання в певних аспектах діяльності.

13. Здійснення заходів щодо впровадження четвертої директиви: у зв'язку зі складністю і значним обсягом директиви держави-учасниці повинні будуть представити таблиці відповідності директиви приписами та інструкціями цих країн. Що стосується фінансового сектора деяких

європейських країн, наприклад Німеччини, то багато положень директиви в цих країнах вже застосовуються. Вони базуються на вимогах ФАТФ, які Німеччина включила в законодавчі документи щодо протидії легалізації доходів. В інших секторах економіки робота по реалізації вимог директиви тільки набирає обертів [63].

У різних країнах існують різні організації для боротьби з «відмиванням» грошей, та мають спеціальні органи державні, які мають можливості до інформаційного обміну між різноманітними фінансовими організаціями так і з правоохоронними органами.

Основну роль цих міжнародних організацій спрямована на здійснення заходів, які спрямовані на здійснення протидія легалізації доходів, які отримані злочинним шляхом і фінансуванню тероризму грає організація об'єднаних Націй (ООН). У структуру ООН входить кілька спеціальних підрозділів і кілька самостійних організацій, метою яких є здійснення діяльності, спрямованої на протидію відмиванню грошей і фінансування тероризму. Головне місце серед цих підрозділів займає управління організації об'єднаних націй (ООН) з наркотиків і злочинності. В рамках ООН в 1998 році була створена GPML [73].

Основним незалежним міжнародним органом у боротьбі з «відмиваннями» коштів є FATF - Financial Action Task Force, що означає Група розробки фінансових заходів з боротьби та відмиванням грошей, створений в Парижі, на саміті країн Великої сімки в 1989 років Сучасною особливістю регулювання протидії відмиванню злочинних доходів і фінансуванню тероризму є розробка міжнародних актів рекомендаційного характеру спеціалізованими міжнародними організаціями.

ФАТФ виробила рекомендації, що передбачають для країн світової спільноти:

- визначення переліку злочинів, з легалізацій доходів з якими слід боротися;
- визначення переліку організацій, які повинні проявляти особливу

пильність при здійсненні через них великих або підозрілих операцій;
 - визначення порядку екстрадиції осіб, звинувачених в легалізації грошей;
 - встановлення в законодавстві тієї чи іншої країни поняття "легалізація незаконно отриманих доходів" таким чином, що виключало б можливість двоякого тлумачення, суперечок або відходу від відповідальності за вчинення даного злочину і т.д. [45].

Рекомендації ФАТФ передбачають:

- «міжнародні стандарти з питань протидії легалізації (відмиванню) доходів, отриманих в результаті податкових правопорушень, а також доходів від корупційної діяльності;

- посилення вимог до прозорості здійсненні клієнтами фінансових установ операцій, ідентифікації їх активів і встановлення структури реального володіння юридичними особами;

- посилення вимог щодо ідентифікації клієнтів фінансових установ;

- встановлення обов'язковості застосування ризико-орієнтованого підходу при відстеженні операцій клієнтів фінансовими інститутами»[58].

Всі свої дії ФАТФ погоджує з такими організаціями як ООН, Світовим банком, Радою Європи, МВФ, ЄБРР, Інтерполом. ФАТФ має три робочими групами:

Перша - веде статистичний облік і вивчення безлічі схем і методів легалізації грошових незаконних коштів, які використовують злочинці;

Друга - спеціалізується на юридичних питаннях;

Третя - виробляє розробку рекомендацій і конкретних пропозицій у сфері адміністративно-фінансових заходів з протидії відмивання грошей і фінансування тероризму [11].

Основна спрямованість в діяльності ФАТФ:

1. Розробка рекомендацій у сфері боротьби з незаконним відмиванням злочинних коштів;

2. Оцінка відповідності всіх національних законодавств і нині дієвої практики у сфері боротьби з відмиванням коштів;

3. Організація і подальше проведення на постійній основі в різних країнах всіляких симпозіумів, семінарів та конференцій з юридичних, законодавчим та фінансовим проблемам;

4. Формуються у різних частинах світу в яких є регіональні організації, які виконують дії аналогічні як і міжнародна організація ФАТФ[72].

Кожний рік у рамках цієї організації, створюється «чорний список» країн, що не застосовують належних заходів протидії легалізації коштів і т.д., які отримувалися злочинними шляхами та не сприяють розвитку законодавчої бази і спрямовується на регламентованість даної сфери економіки.

У змісті рекомендацій входять наступні групи правил: правила групи А - правові системи, що забезпечують заходи і конфіскація правила групи Б; правила групи В - заходи, які слід вжити фінансовим установам і нефінансовими підприємствами особам, певних професій з метою запобігання відмиванню грошей і фінансуванню тероризму; правила групи С - інституційні та інші заходи, необхідні з метою протидії відмиванню грошей і фінансуванню тероризму; правила групи D - міжнародної співпраці.

До кожної з груп ФАТФ виділяє свої рекомендації. Безумовно, рекомендації не є документами, що володіють юридичною силою, однак не варто недооцінювати їх вплив на становлення законодавства у сфері боротьби з відмиванням коштів. «ФАТФ надає дієві рекомендації яких більшість країн світу дотримуються її норм та санкцій до держав не виконують рекомендації[72].

Законодавство «розвинених країн» дозволяє арештувати гроші та закордонні рахунки банківських установ які застосовують дієві як економічні та адміністративні заходи ». Важливу роль в системі протидії відмиванню грошей і фінансування тероризму грає Інтерпол - це міждержавний орган виконавчої влади, сфера діяльності якого спрямована

на недопущення всіляких кримінальних злочинів, що мають міжнародний характер за допомогою об'єднання сил правоохоронних органів різних країн світу. Сфера діяльності Інтерполу в цей час охоплює всі країни світу. Інтерпол друга за своєю чисельністю міжнародна організація після ООН. Міжнародна спільнота постала перед Інтерполом такі головні завдання:

- придушення всієї міжнародної організованої злочинності за допомогою координації дій по її розслідуванню на міжнародних рівнях;
- підвищення якості та інтенсивності міжнародного співробітництва, шляхами розширювання обмінів інформації у світі;
- стандартизовані методи які застосовуються як правоохоронцями які спрямовують свої дії на знаходження даних для зберігання та використання доказової бази для інформаційної бази про злочинні діяння [11].

У 2001 році було утворено спеціалізований підрозділ, що отримало назву відділу з фінансових і високотехнологічним злочинам. Основним завданням, що стоїть перед даним підрозділом, є протидія відмиванню незаконних доходів, зокрема, злочинів, що здійснюються з використанням платіжних банківських карт. В Інтерполі створена міжнародна база даних для протидії відмиванню коштів, і фінансуванню тероризму, яка доповнила що існує вже у Інтерполі базу даних, до складу якої по кожному окремому виду кримінальних злочинів входять самостійні бази даних:

- вже відомих міжнародних злочинців і осіб, яких підозрюють у злочинній діяльності; словесних портретів злочинців;
- документів і назв;
- злочинів і способів, якими вони відбуваються;
- дактилоскопічних карт, які служать для ідентифікації злочинців;
- карток, що містять опис осіб за рисами зовнішності, при використанні мальованих деталей особи або фотозображень. Кульмінацією

багаторічних зусиль країн і міжнародних організацій для боротьби з легалізацією грошей стало створення Егмонтської групи [39].

Егмонтська група об'єднує фінансові розвідки різних країн світу. Група «Егмонт» - створена в 1995 році для загальної координації діяльності підрозділів фінансових розвідок на рівні держав. Група «Егмонт» має представництва на всіх континентах планети. Важлива роль відведена. Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). До організації в цей час входить 35 країн, більшість з цих країн — члени Євросоюзу.

Також в роботі організації окрема роль відведена Європейської комісії (як органу Євросоюзу). Здійснює ОЕСР аналітико синтетичну роботу, та встановлює рекомендації щодо спеціальної для усіх країн-членів, а також служить певній платформі проведення багатосторонніх переговорів про утворювання економічної проблеми.

Величезна частка діяльності ОЕСР пов'язана з протидією відмиванню злочинних коштів, відходу від сплати податків, хабарництву та корупції, за участю ОЕСР вироблені були деякі рекомендації і механізми, які покликані покласти край що існує у практиці створення, в деяких державах зон з м'яким податковим режимом. Крім перерахованих вище організацій, що беруть участь в боротьбі з відмиванням доходів, слід згадати регіональні аналоги:

- Азіатсько - Тихоокеанська група яка направлена на боротьбу з відмиваннями коштів;
- Карибська група з розробки фінансових заходів щодо боротьби з відмиванням коштів;
- Група у Східній та Південній Африці яка працює у напрямку боротьби з відмиваннями кримінальних доходів;
- Євразійська група протидії легалізації доходів, які отримані злочинним шляхом і фінансуванню тероризму;

- Комітет експертів Ради Європи по 85 оцінці дієвості яка спрямовує свою дію на боротьбу з відмиваннями доходів та фінансуванні терористичних актів (МАНІВЕЛ) [75].

Банк міжнародних розрахунків (БМР) - це спеціальна фінансова міжнародна організація, функцією якої є сприяння тісному співробітництву серед центральних банків та полегшення фінансово міжнародних розрахункових операцій.

Даний центр досліджень спрямований на економічну та грошово-кредитну сферу. Засновниками даного центру є централізовані банки які є в основних торгівельних країнах. Міжнародною комісією з цінних паперів – є фінансова міжнародна організація, яка об'єднує національні органи з регулювання ринків всіх цінних паперів. Заснована організація в 1974 році з метою постійного стимулювання міжвідомчого співробітництва комісій з цінних паперів країн Південної та Північної Америки.

У 1984 році дана фірма яка є регіональною та вона інтенсивно переросла у міжнародну організацію.

У 1986 році була прийнята резолюція, в якій були закріплені положення, які зобов'язували національні комісії з цінних паперів представляти всіляку допомогу в межах своєї організації в області захисту прав інвесторів і контролю за діяльністю всіх посередників, які торгують цінними паперами, і посередників, що здійснюють продаж і покупку ф'ючерсних контрактів. Станом на серпень 2016 року учасниками даної організації є комісії з цінних паперів країн світу. Яку регулюють організації які є членами ринку цінних документів, на які орієнтується дев'яносто п'ять відсотків ринків цінних паперів у світі [68].

Основними завданнями IOSCO є наступні: координація міжнародного співробітництва всіх комісій з цінних паперів різних країн для забезпечення найбільш ефективного державного регулювання у сфері національного ринку цінних паперів; обмін досвідом у сфері державного регулювання ринку цінних паперів; розробка єдиних стандартів поведінки

на ринках цінних паперів; здійснення державного нагляду за міжнародними угодами в галузі поводження цінних паперів. Також великий внесок у протидію відмиванню грошей і фінансування тероризму вносить Базельський комітет з банківського нагляду, ще в 1997 році були встановлені основні принципи ефективного банківського нагляду, у 2012 році виходить друком остання редакція цих принципів, тобто організація регулярно їх переглядає. Комітет регламентує діяльність банків в області протидію відмиванню грошей і фінансування тероризму, координує банки в області управління ризиками які пов'язуються з принциповими «знайте своїх клієнтів», останньою вказівкою було у лютому 2016 році, до яких йдеться про ефективність управління ризико-орієнтованим підходом відмивань доходів та терористичному фінансуванню у банківській сфері[39].

У 2000 році одинадцять провідних банків світу (Вольфсбергської група) підписали загальні директиви з протидії відмиванню доходів в приватному банківському секторі, надалі іменовані як Вольфсбергської принципи, вони містять пріоритетні напрямки політики банків і основні елементи механізмів щодо запобігання використанню банківської системи для легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом. В основі політики будь-якого банку відповідно до Вольфсбергської принципами має лежати правило, згідно з яким банк може встановлювати відносини тільки з тими клієнтами, щодо джерел доходів або фінансування яких може бути в розумних межах підтверджено їх законне походження[21].

Разом з тим Вольфсбергської принципи припускають, що конкретні механізми протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом, можуть визначатися на розсуд банку. Вольфсбергської принципи містять опис таких необхідних процедур протидії легалізації незаконних доходів, як визначення особи та її вивчення клієнта, особливості роботи з рахунками які є кодованими й виведенням коштів закордон юрисдикціями,

виявлення підозрілих операцій та дії при їх виявленні, навчання персоналу, зберігання інформації, проведення постійного моніторингу операцій. Основною рекомендацією що регулює органи виконавчої влади, та є ефективним використання всіх ресурсів для виявлення сумнівних операцій, які спрямовані на відмивання доходів одержаних злочинним шляхом. Міжнародною спільнотою однозначно визнано, що всі заходи з боротьби з протидією відмиванню грошей і фінансування тероризму є найпотужнішими інструментами, які досить ефективні в боротьбі з корупцією. Лідерами «Великої двадцятки» було складено звернення до ФАТФ за допомогою у виявленні та подальшому запобіганні корупції за допомогою застосування вже заданих рекомендацій ФАТФ [49].

Як частина даної роботи ФАТФ розробила своєрідний інформаційний бюлетень, який містить закони, рекомендації, що підвищують суспільну обізнаність про те, як саме рекомендації ФАТФ, за умови ефективного впровадження, допомагають в боротьбі з корупцією і протидією відмиванню грошей і фінансування тероризму [27].

Завдяки аналізу досвіду боротьби з відмиванням кримінальних доходів та фінансуванням тероризму у світі містить немало цікавих моментів, завдяки яким можна вдосконалити в фінансовому моніторингу України. Позитивний досвід закордонних країн необхідно використовувати для поліпшення фінансової розвідки та фінансового моніторингу з урахуванням нашої законодавчої бази, менталітету та історичного чинника.

3.2. Рекомендації щодо вдосконалення системи запобігання відмивання кримінальних доходів та фінансування тероризму

Одночасна реалізація процесу боротьби на національних та міжнародних рівнях, сприяє досягненню успішних результатів у протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом. На жаль, самотійні держави без міжнародного обміну інформаційними ресурсами, взаємодії та участі в процесі боротьби зі злочинними угрупованнями просто не впорається.

Особливість легалізації кримінальних доходів в Україні є такі чинники як, спробам вивезення незаконно отриманих коштів за кордон. У деяких випадках здійснення даної процедури є набагато простіше, ніж привласнення грошей всередині країни. Спираючись на ці дані можна зробити наступні висновки що, незаконно отримані доходи введені з країни та легалізації їх за межами є реальною економічною загрозою. Ефективна система протидії спробам легалізації грошових коштів, отриманих злочинним шляхом, складається з політичних, правових, економічних і моральних аспектів. Першочергове завдання даної системи – унеможливити надходження злочинних грошей в обіг. Оскільки легалізація доходів є кінцевим етапом перетворення злочинних коштів у високо прибутковий вид підприємництва, основне завдання всіх гілок влади й контролювальних органів повинна бути зосереджена на реалізації заходів, спрямованих на попередження та недопущення легалізації злочинних коштів.

Злиття транснаціональної злочинності у терористичній діяльності, активізувалися під впливом складних процесів під впливом глобалізації, вимагає від міжнародного спільноти об'єднання зусиль для ефективного протистояння пов'язаних з ним виниклих загроз[48].

Поряд з кримінальною відповідальністю, існує і наявність комплексу заходів протидії не фінансового характеру, а саме інших видів юридичної

відповідальності за легалізацію «злочинних» грошей, або цінного майна. Основне завдання для нашої держави полягає в широкому застосування та інших видів відповідності, включаючи адміністративну та фінансову як доповнення до кримінальної [21].

На мою думку, необхідно створити таку систему, яка передбачатиме можливість застосування заходів фінансового характеру (накладення штрафів, арештів, конфіскації майна, а також грошових коштів), але із залучення іншого виду відповідальності, наприклад:

1. Довічне позбавлення права займати певну посаду й здійснювати цей вид діяльності на території України, так і за кордоном;

2. Розробити та встановити при мусові роботи протягом декількох років (у залежності від того, наскільки тяжкими були злочини, наприклад, від 3 до 15 років) за прожитковим мінімумом та підпискою про не виїзд;

3. В обов'язковому порядку надавати що кварталні звіти про доходи та видатки: державних службовців, фондів та осіб які підлягали перевірці фінансового моніторингу;

4. Встановити в банківських та інших організаціях камери відео спостереження зі звуком;

5. Посилити перевірки транспортних перевезень та перевізників на кордоні як з нашого боку, так і сусідніх країн і т. д.

6. З побуту ранку готівкові кошти та перевести їх в електронні. Таким чином, дана боротьба являє собою цілу технологію запобіганню відмивання грошей та фінансування тероризму, метою яких, на мою думку, є допомога урядам та іншим ключовим фігурам даної сфери у розумінні природи як що існує, так і потенційних загроз у реалізації стратегій щодо розв'язання цих проблем.

Необхідна ефективна реалізація стратегій розслідування та припинення відмивання грошей і фінансування тероризму, єдиний підхід до розробки організаціями, які спрямовують свої дії на виконання операцій

з доходами чи майном та інш., включаючи професійних учасників ринку, а також визначення та впровадження ефективних мір.

Протидія легалізації злочинних доходів повинна охоплювати комплекс правових та організаційних заходів. Одним з основних засобів протидії легалізації злочинних доходів є прийняття відповідно до міжнародних стандартів нормативно правових актів, що забезпечують справедливе та ефективне регулювання фінансового сектора економіки, захист сумлінних підприємців від проникнення кримінальних капіталів і впливу не сумлінних чиновників [36].

Українському законодавству слід прислухатися до думки вчених, практиків і внести ряд змін що до наявних кримінально правових норм. Лише добре підготовлений професіоналізм може протистояти діям організованих злочинів. Вже сьогодні світовий досвід підказує про необхідність розширення видів підприємницької діяльності, на які поширюються процедури контролю за легалізацією злочинних доходів. Під контроль повинні потрапити аудиторські компанії, адвокатські спільноти, консультанти по веденню бізнесу, юридичних компанії, що займаються реєстрацією організацій, як за межами країни, так і безпосередньо у неї.

Залучання одних лише правоохоронних органів у боротьбі з легалізацією незаконних грошей недостатньо. Необхідна, щоб вони залучили асоціації агентів з нерухомості, учасниками ринку цінних паперів, дорогоцінних металів золота і срібла, кредитними організаціями. Установи в процесі здійснення своєї діяльності повинні бути свідомі того, що найпоширенішим предметом відмивання в Україні є безготівкові гроші, враховувати особливості дій злочинців, так, наприклад, схеми вчинення злочину, які дуже різноманітні й не завжди зводяться тільки до здійснення угод і фінансових операцій. Слід розробити ефективні заходи щодо нейтралізації таких операцій, посилити контроль за комерційними банками.

Висновки до третього розділу

Відмивання коштів та фінансування тероризму є являється проблемою у багатьох країнах світу. Для більш успішного подолання даної проблеми Україні необхідно прослуховується до рекомендації вчених і спирати на успішний досвід інших країн і співпрацювати в розкритті та подоланні міжнародних схем.

Успішним міжнародним співробітництво буде тільки в тому випадку, коли воно здійснюється одночасно на двох рівнях — як національному, так і міжнародному. Впровадження в національне законодавство загальноприйнятих стандартів з питань боротьби з відмиванням грошей дасть позитивний результат тільки в разі активної співпраці уповноважених органів іноземних держав між собою.

Аналіз показує, що сьогодні ще не всі фінансові установи готові повною мірою брати на себе відповідальність відповідно до нових стандартів, тому побудова нової моделі фінансового моніторингу має ґрунтуватися на ретельно вивіреної методології.

Всі проекти змін повинні узгоджуватися не тільки з державними органами, а й залучати до обговорення представників спільноти бізнесу представників товариств захисту прав споживачів. Залучення до процесу боротьби з відмиванням коштів різних відомств дозволяє забезпечити ефективність роботи системи в цілому.

У разі виникнення з боку служб внутрішнього контролю легітимності діяльності клієнта, було б доцільно відмовитися від напрямку в його адресу запитів про надання підтверджувальних документів. Також необхідно удосконалити законодавство і посилити заходи щодо суб'єктів які порушують закон.

ВИСНОВКИ

У роботі були розглянуті основні поняття легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом фактори, що сприяють отриманню нелегальних доходів в сучасному світ. Актуальність обраної мною теми полягає в тому, що легалізація злочинних доходів робить негативний вплив на економічну безпеку України, перешкоджає нормальному функціонуванню органів державної влади та підриває довіру до них, створює можливість підкупу чиновників, поширення корупції, дають можливість лобювати фінансові інтереси злочинних спільнот і впливати на політичну ситуацію в державі. У роботі описані основні сучасні моделі легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, розроблені вченими, економістами, міжнародними експертами. Дані моделі мають величезне значення для фінансових інститутів, і становлять теоретичну і практичну базу для запобігання спроб відмивання доходів, отриманих незаконним шляхом і перешкоджає залученню комерційних банків і інших фінансових організацій в процес легалізації злочинних капіталів. У роботі дано аналіз що існує в Україні національної системи протидії легалізації злочинних доходів, покликаної забезпечувати єдину державну політику в цій сфері, національній безпеці та захист економічних інтересів країни. Визначено стратегічні завдання національної системи та основних причини, що роблять негативний вплив на її ефективність.

Основні заходи, спрямовані на протидію легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, охоплюють внутрішній контроль, обов'язковий контроль та заборона на передачу інформації клієнтів та осіб інших про прийняті дії щодо протидії відмиванню злочинних доходів. Хоч те, що в Україні створена система заходів яка здатна забезпечити комплексний контроль над дотриманням економічними суб'єктами чинного законодавства, повністю викоринити відмивання нелегальних доходів в сучасний час неможливо, необхідно встановлення жорсткого

контролю і подальше вдосконалення заходів протидії легалізації злочинних доходів. Для підвищення ефективності необхідна єдина інформаційна система збору, обробки та накопичення інформації для оперативного використання даних, спрямована в першу чергу на запобігання злочинам.

У магістерській роботі описується характеристика законодавчої бази України та проведених заходів у сферах протидії легалізації та відмивання кримінальних доходів які були одержані злочинним шляхом. Визначаються права та обов'язки і юридична відповідальність підприємств, що здійснюються операції з грошовими доходами та з іншою власністю й підлягають обов'язковому контролю. Доповнення і зміни, які вносяться до чинних законодавчих актів для усунення неточностей та суперечностей, свідчать про те, що в Україні пильна увага приділяється боротьбі з відмиванням доходів одержаних злочинним шляхом.

У роботі розроблені заходи, спрямовані на вдосконалення системи протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом. Необхідно скоротити частку готівкового грошового обороту і стимулювати безготівкові розрахунки, посилити систему штрафів за легалізацію злочинних доходів, формувати позитивне ставлення суспільства до дотримання законодавства. У банківському секторі, через який проходить основні грошові потоки, необхідно обмежити режим банківської таємниці, підвищити вимоги щодо ідентифікації всіх клієнтів, посилити відповідальність персональну відповідальність співробітників за порушення законодавства, включаючи заборону на професію і позбавлення права обіймати певні посади. В цілому наявної в Україні системи протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, відповідає міжнародним вимогам і здатна захистити економічні інтереси держави та національну безпеку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1.Аминов Д И. Об отмывании денег, полученных незаконным путем (социально-правовой аспект) / Д. И. Аминов // Государство и право. – 2008. – № 2. – С. 33-38.
- 2.Антонян Ю.М. Проблемы природы и причин современного терроризма / Ю.М. Антонян // Социальные и психологические проблемы борьбы с международным терроризмом. – М.: Наука, 2002. – 14 с.
- 3.Аржевітін С. Відплив капіталу з України: причини та наслідки подолання / С. Аржевітін // Вісник НБУ. – 2010. – Січень. – 3 с.
- 4.Аркуша Л. І. Легалізація (відмивання) доходів, одержаних у результаті організованої злочинної діяльності: характеристика, виявлення, розслідування: [монографія] / Л. І. Аркуша. – О. : Юридична література, 2010. – 375
- 5.Бекряшев А. К., Белозеров И. П., Бекряшева Н. С. Теневая экономика и экономическая преступность//Международные банковские операции. –2014 – №2. – С. 63-65
- 6.Білоус В. Т. Організаційно-правове забезпечення боротьби з відмиванням доходів незаконного походження: [монографія] / В. Т. Білоус, В. М. Попович. – К., 2001.
7. Бірюков Г. М. Загальнотеоретичні основи протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом : [монографія] / Г. М. Бірюков, А. Г. Гриневич, Л. М. Дудник, Д. Й. Никифорчук – Ірпінь : Національний університет ДПС України, 2009. – 176 с.
- 8.Богданович В. Ю. Основи національної безпеки / В. Ю. Богданович, В. Б. Толубко: підручник. – К. : ДУТ, 2014. – 376 с.
- 9.Болотский Б.С., Волевод А.Г., Воронова Е.В., Калачев Б.Ф. Борьба с отмыванием доходов от индустрии наркобизнеса в странах содружества. — М.: ООО Из- дательство "Юрлитинформ", 2001 — 248 с.

10. Боротьба з легальним результатом [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://zib.com.ua/ua/print/2735-borotba_z_legalnim_rezultatом.html 6. Енциклопедія банківської справи / За ред. В. Ющен- ка. — К.: Атіка, 2001. — 640 с.

11. Воронова Л. К. Доктрина фінансового права та фінансового законодавства у сучасний період / Л. К. Воронова // Правова доктрина України. — Х.: Право, 2013. — Т. 2: Публічно-правова доктрина України. — С. 417- 448.

12. Воронова Л. К. Фінансове право України: підручник / Л. К. Воронова. — К.: Прецедент: Моя книга, 2006. — 440 с.

13. Глаба С. Дель Е. Европейское законодательство по противодействию легализации денег: ожидаемые изменения // Международные банковские операции. — 2014 — №2. — С. 63-65

14. Гладун О. З. Координація діяльності правоохоронних органів по запобіганню і протидії корупції: вимоги нового законодавства / О. З. Гладун, О. Г. Кальман // Вісник Національної академії прокуратури України. — 2012. — № 3 (27). — С. 85-90.

15. Гладун О. З. Суспільна небезпечність зайняття гральним бізнесом / О. З. Гладун // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. — 2014. — № 4. — С. 81-85. 67. Глобальна та національна безпека : [підручник] / [авт. кол. : В. І. Абрамов, Г. П. Ситник, В. Ф. Смолянук; за заг. ред. Г. П. Ситника]. — К. : НАДУ, 2016. — 784 с

16. Гніданик А. Міжнародні стандарти у сфері протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом [Текст] / Андрій Гніданик // Напрями стійкого зростання у світовій економіці : зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. студ. та молодих вчених [м. Тернопіль, 20-21 квіт. 2017 р.]/ редкол. : С. В. Гродський, І. Я. Зварич, О. С. Карась [та ін.] ; відп. за вип. В.Є. Куриляк. — Тернопіль : ТНЕУ, 2017. — С. 75-78

17.Голец Г.А. Меры противодействия отмыванию доходов, приобретенных преступным путем, в кредитных организациях ЕС / Юрист. – 2010. – № 2. – С. 41-50.

18.Государственное управление (организационно- функциональные вопросы) : учеб. пособие / Г. В. Атаманчук. – М.: Экономика, 2000. – 302 с.

19.Дмитренко Т. Фінансовий моніторинг вексельного обігу як складова протидія легалізації доходів злочинного походження та фінансування тероризму [Текст] / Тетяна Дмитренко // Ринок цінних паперів України. – 2012. – № 9. – С. 17-24.

20.Доля Л. М. Легалізація (“відмивання”) доходів, отриманих злочинним шляхом, як міжнародна проблема / Л. М. Доля // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2001. – № 4. – С. 51-56.

21.Дребот Н. П. Боротьба з легалізацією коштів, одержаних злочинним шляхом в Україні / Н. П. Дребот, О. П. Сідельник // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. – 2009. – № 25.

22.Дубко Ю. В. Діяльність Держфінмоніторингу України у сфері запобігання та протидії економічній злочинності / Ю. В. Дубко, С. А. Буткевич // Південноукраїнський правничий часопис : наук. журнал. – 2008. – № 4. – С. 246-249.

23.Дяченко Я. Я. Типологізація схем і методів, напрями протидії легалізації злочинних доходів в Україні [Текст] / Я. Я. Дяченко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2014. – № 10. – С. 87-90.

24. Економічна безпека : навч. посіб. / [За ред. З. С. Варналія]. – К. : Знання, 2009. – 647 с

25.Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1702 - VII "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" № 2418-VIII від 15 травня 2018

року, ВВР, 2018, № 33, стаття 249. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-18#Text>

26. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (ВВР), 2020, № 25, ст. 171) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>

27. Кашпур Л. М. Протидія легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом [Текст] / Л. М. Кашпур // Інвестиції : практика та досвід. – 2018. – № 3. – С. 103-106

28. Клименко А. О. Організаційні та правові засади діяльності банків щодо протидії легалізації доходів, здобутих злочинним шляхом : [монографія] / А. О. Клименко. – К. : УН-Т “Україна”, 2006. – 168 с.

29. Кулагин В. М. Лицо глобализации: впечатления и факты / В. М. Кулагин // Современные глобальные проблемы мировой политики. Учеб. пособие для студентов вузов / Под ред. М. М. Лебедевой. – М. : Аспект Пресс, 2009. – С. 195-216.

30. Куришко О. О. Аналіз світового досвіду у сфері протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, у контексті можливості його застосування в Україні / О. О. Куришко // Фінансовий простір. – К., 2013. – № 2 (10). – С. 8-15

31. Коваленко В. В. Міжнародний досвід у сфері запобігання та протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму: [монографія] / В. В. Коваленко, С. О. Дмитров, А. В. Єжов. – Суми : УАБС НБУ, 2007. – 140 с.

32. Ключко Л. А. Фінансовий моніторинг та комплаєнс-контроль в банках / Л. А. Ключко // Финансы, учет, банки - № 1 (20) – 2014 – с. 154-160

33. Ковалева С. Е. Виды рисков кредитных организаций в сфере противодействия легализации доходов, полученных преступным путем, и особенности управления ими в российской банковской практике

[Електронний ресурс] / Софья Евгеньевна Ковалева // Управление экономическими системами: электронный научный журнал. – 2013. – Режим доступа до ресурсу: <http://www.uecs.ru/uecs57-572013/item/2347-2013-09-16-08-05-52>.

34. Коваленко Б.В. Политическая конфликтология / Б.В. Коваленко, А.И. Пирогов, О.А. Рыжов. – М.: Ижица, 2002. – С. 51

35. Коваленко В. В. Міжнародний досвід у сфері запобігання та протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму: монографія / [В. В. Коваленко, С. О. Дмитров, А. В. Єжов]. – Суми : УАБС НБУ, 2007. – 110 с.

36. Коваленко В.В. Фінансовий моніторинг банків: навч. посіб. / В.В. Коваленко. — Суми: Видавничо-ви-робниче підприємство "Мрія-1", 2005. — 120 с.

37. Колдовський М. В. Діяльність банків з протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом : автореф. дис. канд. екон. наук / М. В. Колдовський; Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України». – Суми, 2009. – 21 с.

38. Колдовський М. В. Світовий досвід боротьби з відмиванням грошей банківського сектора в сучасних умовах глобалізації фінансових ринків / М. В. Колдовський // Європейський вектор економічного розвитку : збірник наукових праць. – Дніпропетровськ : ДУЕП, 2008. – № 1 (4). – С. 26– 32

39. Колосова В. Міжнародні фінансові інституції в умовах фінансової глобалізації / В. Колосова // Дослідження міжнародної економіки: Зб. наук. пр. — К.: ІСЕМВ НАН України, 2011. — № 1 (66). — С. 238-246.

40. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин. Режим відкритого доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_096

41. Конвенция о защите прав человека и основных свобод, 4 ноября 1950 г. и Протоколы ММ 1,4,6,7 // Действующее международное право (избранные документы): Учеб, пособие. - М.: 2002. - С. 814-833.

42. Корженівський Я. В. Законодавчо-правові засади протидії відмиванню коштів в Україні / Я. В. Корженівський // Фінансове право. – 2011. – № 3 (17). – С. 37-42.

43. Корженівський Я. В. Методи легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом / Я. В. Корженівський // Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право). – 2011. – № 1 (52). – С. 289-295.

44. Користін О. Є. Відмивання коштів: теоретико-правові засади протидії та запобіганню в Україні: монографія / О. Є. Користін. – К. : КНУВС, 2007. – 448 с.

45. Користін О. Є. Протидія відмиванню коштів: міжнародні стандарти, зарубіжний досвід, адміністративно-правові, кримінологічні, кримінально-правові, криміналістичні засади та система фінансового моніторингу в Україні : підруч. / Користін О. Є., Аркуша Л. І., Беніцький А. С. та ін.; за ред. Користіна О. Є. — Одеса : ОДУВС, 2015. — 982 с.

46. Корнієнко М.В. Протидія органів внутрішніх справ легалізації коштів одержаних злочинним шляхом. — К.: Національна академія внутрішніх справ України, 2002. — 228 с.

47. Лавров В. В. Противодействие “отмыванию” денег в Великобритании и международное сотрудничество британских правоохранительных органов в борьбе с транснациональной экономической преступностью / В. В. Лавров // Право и политика. – М., 2000. – № 2.

48. Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом: кримінально-правова характеристика / П. П. Андрушко, М. Є. Короткевич та ін. – К. : Юрисконсульт, 2005. – 292 с.

49. Методи державного управління забезпеченням національної безпеки у її визначальних сферах: навч. посіб. / В. Ю. Богданович, А. І. Семенченко, М. Ф. Єжеєв. – К. : НАДУ, 2008. – 134 с.

50. Петрищев В.С. США и Европа под угрозой терроризма / В.С. Петрищев // Актуальные проблемы Европы. Западная Европа-США. Конкуренты или партнеры?: сб. науч. трудов. – М.: РАН. ИНИОН, 2002. – С. 172–173.

51. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент в банку: Підручник / Л.О. Примостка – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: КНЕУ, 2004. – 468 с.

52. Про затвердження Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення: наказ від 08.07.2016 № 584 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1047-16> 129.

53. Про реалізацію Стратегії розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на період до 2020 року: розпорядження КМУ від 30 серпня 2017 р. № 601-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/601-2017-%D1%80>

54. Про схвалення Методичних рекомендацій щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України від 02.08.2004 N 361 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0361500-04>

55. Річний звіт Державної служби фінансового моніторингу України за 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.sdfm.gov.ua/content/file/Site_docs/2017/20170330/Zvit_2016.pdf
190

56. Річний звіт Державної служби фінансового моніторингу України за 2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://www.sdfm.gov.ua/content/file/Site_docs/2018/20180322/zvit_2017_ukr.pdf

57. Річний звіт Державної служби фінансового моніторингу України за 2018 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.sdfm.gov.ua/content/file/Site_docs/2019/20190411/zvit_2018_ukr.pdf

58. Старостіна А. О. Ризик-менеджмент: Теорія та практика : навч. посіб. / А. О. Старостіна, В. А. Кравченко. – К. : Політехніка, 2004. – 200 с

59. Статут Організації Об'єднаних Націй [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_010

60. Словарь основных терминов и понятий в сфере борьбы с международным терроризмом и иными проявлениями экстремизма. — М.: Эдиториал УРСС, 2003. - 66 с.

61. Сунцова О. О. Удосконалення національної політики протидії легалізації коштів, отриманих злочинним шляхом [Текст] / О. О. Сунцова // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 6. – С. 95-102.

62. Тероризм: теоретико-прикладні аспекти: навч. посібник / кол. авторів; за заг. ред. проф. В. К. Грищука. – Львів: ЛьвДУВС, 2011. – 328 с.

63. Типологічні дослідження Державної служби фінансового моніторингу України за 2016, 2015, 2014 роки – К., 2016. Трофімов С. А. Питання запровадження в Україні механізмів визнання організації терористичною і притягнення її до відповідальності – К. : НАДУ, 2008. – 134 с

64. Трофімцов В. А. Шляхи підвищення ефективності діяльності правоохоронних органів щодо протидії тероризму / В. А. Трофімцов // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2015. – № 16. – С. 72-74. – (Серія «Юриспруденція»). – 126 с.

65. Уткіна О.В. Зарубіжний досвід протидії легалізації злочинних доходів із застосуванням ризик-орієнтованого підходу в банківському

секторі 193 / О. В. Уткіна // Вісник Університету банківської справи. - 2017. - № 2. - С. 34–38

66.Фролов А. Н. Оценка рисков и угроз на пути решения стратегических задач // Финансовая безопасность. – 2013. – № 3. – С. 20–22.

67.Хвалінський С. О. Ефективність системи протидії легалізації незаконних доходів в контексті євроінтеграції [Електронний ресурс] / С. О.Ефективна економіка. – 2014. – № 12. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3642>

68.Шиян Д. В. Критерії та показники ефективності фінансового моніторингу банку / Д. Шиян // Економічні науки. – 2012. – Вип. 9 (33). – Ч. 4. – С. 424–436.

69.Шиян Д.В. Система забезпечення фінансового моніторингу в банку / Д.В. Шиян // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування / Випуск 2(54) 2011 р. Серія «Економіка».

70.Boran C. Money Laundering // American Criminal Review USA, 2003.Vol. 40, no. 2. Spring. P. 847-871.

71.Electronic Fund Transfers and Other Non-U.C.C. Payment Methods, in 2001. November. P. 1-2.

72.FATF (2012-2020), International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation, FATF, Paris, France, www.fatf-gafi.org/recommendations.html

73.Hawkland's Uniform Commercial Code Series (forthcoming Nov. 2007) (withFrederick H. Miller).

74.Global Terrorism Index 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://visionofhumanity.org/app/uploads/2017/11/Global-Terrorism-Index-2017.pdf>.

75.Information Technologies for Control of Money Laundering, U.S. // Future Governanceaper. 2001. November. P. 1-2.

76. Levi M. Money-laundering and its regulation // Future Governance aper. 2001. November. P. 1-2.

77. The Currency and Foreign Transactions Reporting Act (1970) [Electronic resource]. Available via: www.federalreserve.gov/

78. Transformation Index of the Bertelsmann Stiftung (2018): [Electronic resource]. Available via: <https://www.bti-project.org/en/data/rankings/governanceindex/>

79. Uniting and strengthening America by providing appropriate tools required to intercept and obstruct terrorism (USA Patriot Act) (2001) [Electronic resource]. Available via: https://grants.nih.gov/grants/policy/select_agent/Patriot_Act_2001.pdf

80. Utkina O. The risk's value of laundering criminal funds in the banking system // Збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених «Наукові дослідження молоді з проблем європейської інтеграції» (7-8 квітня 2016) – Х: ХННІ ДВНЗ «УБС», 2016.